

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10 } చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ మార్చి నెల 26-న తేది బుధవారము { No. 200
సంపుటము ౧౦ } రుథిరోద్ధారి నామనంత్రము, ఫాల్గుణమాస బహుళ వృషి ౬. { సంచిక ౨౦౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారిదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల దూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును తుడ్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెటివీది మదరాసు.

1089

ఇ స నొ పే లి

ఇ.నొ.ఫెలి అనుచు అంటి మలేరియా ఔషధమును వాడుటచే మలేరియా రానీయక అటంక పరచును. ప్రభుత్వ
కాలనరీయ ఔషధము లన్నిటిలోను దివ్యమైనది. ఇంగ్లండ్ క్లెయింజాను సేవించుటచే మలేరియా, అయితే ఈ దివ్యమైన
ధమను సేవించి బహు కాలము నుంచియున్నను తిప్పుకొనుదును. తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యకాశ్రుజ్ఞులే దీనిని శిష్యా చేసి
యొన్నాడు ప్రతిదినము ఉదయము, సాయంత్రము ౬:౩౦ మార్గము సేవించి మలేరియా రానీయక అటంక పరచును. దీర్ఘకాల
ఉపయోగించుటకు ఇ.నొ.ఫెలి అను ఔషధము లదు. ఇ.నొ.ఫెలి అనునదియే ప్రపంచమునగా రయారు చేయబడినది.

వెటో చెనా

రక్తజలములను మంచి నీటికి తేల్చుట యందు మిక్కిలి అద్భుతముగా శక్తివంతము.
జలేరియామూత బహుమైనట్టియు మరి ఇతరకాణులచే కలిగిన అనారోగ్యముల
వదలి, నిష్పత్తుక మునుకాటిని పోగొట్టుటయందు దీనికి సమానమై టానికు
మలేరియా లేదని నిష్పత్తుగా చెప్పవచ్చును.

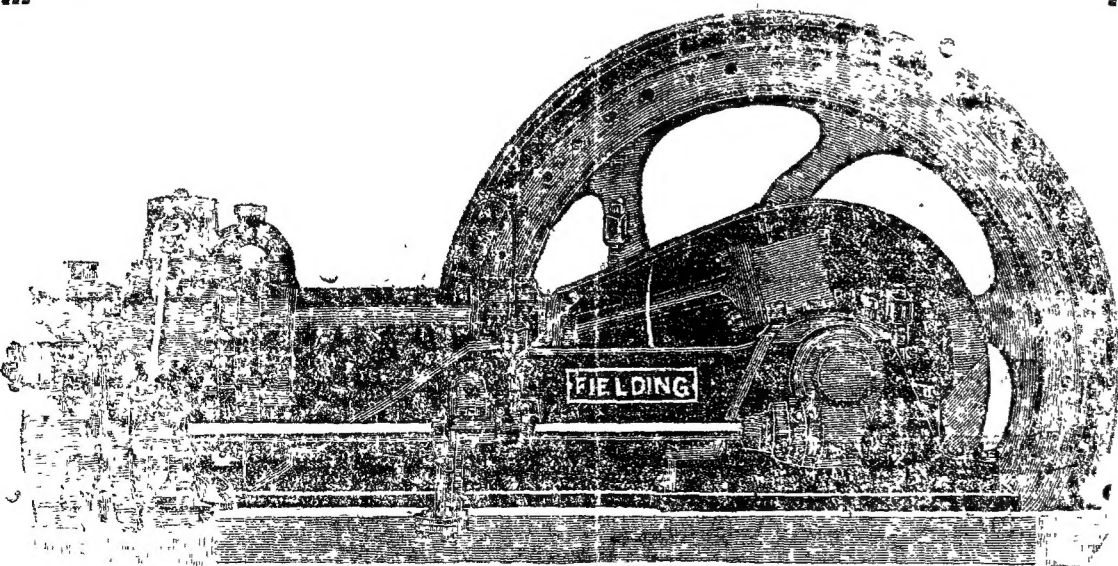
అంటాగ

తొలుత వాయువు, మాత్రస్పృశ్య రోగము, మాత్రమునకు ఉష్ణ నిష్కర్మగా చేతులు,
యిది మాత్రకాళ సంబంధమైన వ్యాధులను పోగొట్టుటయందు అచూపమైనది, వార
రోగములకు రామకాణము కంటిది.

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON

Messrs Gorio Ltd. P. O. Box. 159 BOMBAY

ప్రసిద్ధకెక్కిన ఫిల్లింగు శెమిడికల్ క్రాడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రెమోరమి యధమునకు పూర్వము పున్న స్వల్పధరలకే అమృతము
చున్నది అన్నిసమయముల స్థానములో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొంతవల్ల అన్నివిధములచేతను
లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరస
మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక పొటనే ప్రాయము.

596

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో,

12, తంబుళెటివీది, మదరాసు.

వెల్లింగుటన్ సిసిమా

22-8-24 శనివారము నుండి 22-8-24 తేది శుక్రవారము వరకు
సా. 6-15 గం. (తెలివోని కండుప్రకర్షణములు. రాత్రి 9-20
తని, అదివారములందు 8-15 గంటలవరకు
యూనివర్సల్స్ మ్యూజిక్ షో.

ది ఫా న్ మ్ ఫార్మూన్

దిల్లీయం డెస్కాంకు అను అనున భయంకరమైన పోగా
కుము, కీర్తి అద్భుతము సాగునని అన్నదొక్కములు. భయంకర
అశ్రుకృత వైద్య సాహస కృత్యములు మానరికము. 1, 2, 3, 4 ఉప
కథలు. మొదటివారము; 8 భాగములు; యూనివర్సల్ ఇంటర్
వార్డు: నూచుకూడ చూడవచ్చును.

శ్రీ మహాపాథ్యాయ

వేదం వేంకటరామశాస్త్రిగారిచే రచింపబడిన

“ప్రతాపరుద్రీయ” నాటకమున
గొప్ప పోటీపరీక్ష

ఈరాజోపు 15 వ తేదీ ఏప్రిల్ మాసమున 1924
బెజవాడలో జరుగును

హాల్సువివరము కొలది సినములలో ప్రకటింతును.
శ్రీకృష్ణాకలెక్టరువారు మాకే మొత్తముమీద
యొనజ్జ నొసంగిరి. శ్రీ శాస్త్రిలవారినికూడ వట్టి
మా కనజ్జ నెనెంగ వేడియుంటిమి. దరఖాస్తులు
రుసుము సహితముగ మార్చి 31 వ తేదీ లోపుగ
చేరవచ్చును. ప్రతిసమాజమువారును వారి దృక్ప
ధముల మహనీయులుగ నున్నవారిని ముప్పును
పేర్కొనిన వారందరికిని సాధ్యమైనంతవరకు తృప్తి
కరముగ పరిశోధికాకాల నెన్నుకొందుము. దయ
యుంచి త్వరలో తెలియచేయుడు. పతక, కంకణా
దులు తయారగుచున్నవి. మూడు సమాజముల
వచ్చినను పందెమును సాగింతుము. ఇతర విషయ
ములు మాకు తెలియజేసిన సాధ్యమైనంతవరకు
అనుకూలించునట్లు నిబంధనల నిర్దిశించును.

వి. లక్ష్మీకాంతం,

గవర్నరుజేట, బెజవాడ.

గ్రంథాలయములకు గ్రాంటులు స్వీకరించు

విద్యాశాఖాధికారి, (డైరెక్టరు) నూచనల ప్రకారము గ్రంథాలయముల సహాయార్థము స్థానిక సంఘములకు ప్రభుత్వము వారు ధనసహాయము చేయుటకు, (గ్రాంటులనిచ్చుటకు) నిర్ణయించినది. ఈ గ్రాంటులను గ్రంథాలయములందు గ్రంథములకే వినియోగింపవలెనని, మందిరములకు వినియోగింపరాదని.

స్థానిక సంఘములవారు, తమ యాధీనమునందున్న గ్రంథాలయములకు గ్రంథములు కొనవలసినపుడు జిల్లా విద్యాధికారి అనుమతమునకు బంధించుటకు, జిల్లా కలెక్టరులు గ్రాంటులను పుచ్చుకొనుచున్న గ్రంథాలయముల నప్పడవచ్చు పరిశీలించుచు, ఆ తేదీపటినుంచున్న గ్రంథము లున్నచో గ్రాంటులను నిలిపివేయమని నిర్ణయము చేయుచుండును.

ఈవిధమున డిలీవరేషన్ ప్రకారము గ్రంథాలయముల గ్రాంటుల మొత్తము ఆక్టోబరు 31 వరకు ఆయా స్థానిక సంఘముల వశముగా వుండును. గ్రాంటు మొత్తము యే విధముగా ఖర్చుపెట్టి నదియు చెల్లుపు లెక్కలు తమ ద్వారా 1924 మేమాసములో పునః డైరెక్టరువారికి చేరునట్లు స్థానిక సంఘములవారు జూడవలెను.

ఈయేడు బడ్జెటులోని 'మినిస్ట్రీయస్ విద్యాశాఖ' కల క్రింద రూ. 15,600 మొత్తములోను గూడియున్న గ్రంథాలయములకై ప్రత్యేకింపబడిన రూ. 15,100 నుండి గ్రాంటు లొసంగబడును.

గ్రాంటుల వివరము

గంజాం జిల్లాలోను:—యజమాన సాహిత్య సంఘమునకు బంతురం—రూ. 100, సత్సంగవర్ధని సమాజము సోంపేట—రూ. 100, శ్రీ కృష్ణవిలాస గ్రంథాలయము, పల్నాటిమిడి రూ. 250, ఆంధ్రభాషాభివర్ధని సమాజము, చిత్రపురం రూ. 100 మొత్తము రూ. 750.

విశాఖపట్నం జిల్లా:—ఆంధ్రభాషాభివర్ధని సంఘము, కోటాము, రూ. 100, వెల్లాకు ప్రభుత్వ గ్రంథాలయము, విజయ నగరము, రూ. 824, శ్రీ సరస్వతీ సమాజము, భీమిలిపట్నం రూ. 200, కాంతెలు గ్రంథాలయము, విశాఖపట్నం రూ. 800 మొత్తము 924.

గోదావరి జిల్లా:—పఠనమందిరం, పితాపురం రూ. 150, గౌతమీ గ్రంథాలయము, రాజమండ్రి రూ. 800, ఈశ్వరపుస్తక భాండాగారము, రామరావుపేట రూ. 150, మొత్తము రూ. 600.

కృష్ణా జిల్లా:—మమదవల్లి గ్రంథాలయము, రూ. 50 కా ర్మిక సంఘం ధర్మగ్రంథాలయము, క్రొత్తపేట రూ. 450, మాధవ రాయ గ్రంథాలయము, ఏలూరు తాలూకా రూ. 200 మొత్తము రూ. 680.

నంటూరు జిల్లా:—శ్రీ సరస్వతీ గ్రంథాలయం, పేట పాలెం రూ. 150, సరస్వతీనిలయం, కూచిపూడి రూ. 110, వివేకానంద గ్రంథాలయము, తురుమెళ్ల రూ. 100, శ్రీ ఉభయభాష సంజీవనసంఘము అమర్లూరు రూ. 100, హిందూసంఘ గ్రంథాలయము, ఇంటూరు రూ. 100, మహమ్మదీయ విద్యాభివర్ధన సంఘము, బింగోలు రూ. 200. మొత్తం రూ. 750.

నెల్లూరు జిల్లా:—ఎడ్డా ప్రగడ గ్రంథాలయము, గుడు లూరు రూ. 25, ఆంధ్రభాషాపుస్తక భాండాగారము, ఉలవ పాడు, 75, కివనరు కల్లుగ్రంథాలయము, కందుకూరు రూ. 100; మునిసిపల్ ఉపాధ్యాయుల కేంద్ర గ్రంథాలయము, నెల్లూరు రూ. 100; మహమ్మదీయ సాహిత్య సంఘము నెల్లూరు, రూ. 150 మొత్తము రూ. 550.

కర్నూలు జిల్లా:—ఎడ్వర్డ్ పఠనమందిరము, కోయిలు తుంట్ల రూ. 100.

బళ్లారి జిల్లా:—ఎడ్వర్డ్ పఠనమందిర గ్రంథాలయము, ఆలూరు, రూ. 200.

అనంతపురం జిల్లా:—శ్రీ సరస్వతీనిలయ గ్రంథాలయము ధర్మనగం రూ. 150; శ్రీ శారదా గ్రంథాలయము, నాగిరెడ్డిపల్లి రూ. 100, శ్రీ శారదా సమాజ గ్రంథాలయము, శ్రీరేణు, అనంత పురం రూ. 150; గూటి గ్రంథాలయము, రూ. 100.

కృష్ణా జేనరావు గ్రంథాలయము, పెనకొండ రూ. 10, పఠన మందిరము, అనంతపురం రూ. 100 వేల్పు యజమాన పఠన మందిరము, తాడిపత్రి రూ. 100 మొత్తము 500.

చిత్తూరు జిల్లా:—పాతపేట గ్రంథాలయము, చి.ద గిరి రూ. 150 మదనపల్లి గ్రంథాలయము, రూ. 295. మొత్తము రూ. 445.

ఇతర జిల్లాలలో నీ క్రిందివిని గ్రాంటుల నియంత్రణ కిందివి. ఉత్తర ఆంధ్రా జిల్లా రూ. 700 తిరుచనాపల్లి జిల్లా రూ. 800 మధురజిల్లా, రూ. 880 రామనాథుజిల్లా, రూ. 500 సీలంజిల్లా 250, కోయంబత్తూరు జిల్లా రూ. 1600 మలవాడు రూ. 2800 దక్షిణకరూ రూ. 1250.

రాజధానియంతటలో గ్రంథాలయ గ్రాంటుల మొత్తము రూ. 14888. (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

అనుభూతయోగరత్నావళి

(లఘురేయోగములు)

(1) అల్లము, చింతకుండు, పొంగింపిన తెలిగారము, ఈయూటి ని సమయ గాజేర్చి నూరి, తుంబిడుగింజంత మాత్రము చేసి పువ్వులం సామంత్ర పూటకొక మాత్రమున పుచ్చుకొనుచుండిన శ్రేష్ఠములు వాతముల వైద్యవాయువులు వారింపి అతని శరీర క్రింద కలిసిండును.

(2) కొంత, నువ్వులు, చెల్లము వీనిని సమానముగా శ్రేష్ఠ నీటి తోమూరి తుంబిడుగింజంత మాత్రము చేసి అపురాలతో కలిపి పుచ్చుకొనుచుండిన పరిణామ కూల అనువారము వారిండును.

(3) కరక గుంటలు, సైంధవలనము, కొంత, వీనిని సమాన ముగా శ్రేష్ఠ నూరి తుంబిడుగింజంత మాత్రము చేసి పూటకు 1-2 చొక్కెన ఉడికముతో పుచ్చుకొనుచుండిన వీధు వారిపి త్త శ్రేష్ఠముల ప్రకారము నడచి దీపక పాచాలను గలిగిండును.

(4) ఉలికెళ్ల, చిత్రమాలము, కంకాయలు, పిప్పర్లు సైంధులను వీనిని సమానముగా శ్రేష్ఠ చూర్ణించి పూటకు లేద ఎత్తుతుండు ఉష్ణోదకముతో పుచ్చుకొనుచుండిన శ్రవణముల మలబద్ధము అనుచి కథలు వారింపి, దీపకపాచము గలగతే యును.

(5) కరక, తాడి, యాపిరేలు, పిప్పర్లు, వీనిని సమానముగా శ్రేష్ఠ చూర్ణించి పూటకు లేద ఎత్తు చూర్ణమున తేనెతో మిక్కిలి రింది పుచ్చుకొనిన శ్రవణము, దస్త, క్యాస, మలబద్ధము వారింపి అగ్ని దీపమున అతని గలిగిండును.

(6) కొంత, అతిసర, ఇంజుర, తుంగగడ్డలు, తాడినూరు కల్లులు, చిత్రమాలము వీనిని చూర్ణముగాడించి యష్ణోదకము తో పుచ్చుకొనుచుండిన అమారిసారములు వారిండును.

మిరియములు, చిత్రమాలము, సాల్వలకలము, వీనిని సమ ముగా శ్రేష్ఠ చూర్ణించి పూటకు లేద ఎత్తుతుండు మజ్జికతో కలిపి పుచ్చుకొను చుండిన గ్రహణి, ఉదంతోగములు, ప్లీహ రోగము, అగ్ని మూర్ఖము గుల్మము, మూలవాధి వారిండును. (అయుర్వేదచక్రం)

న క్సన్ దంత చూరము

ఈ చూరము శక్తివంతమైనపుడే తయారు చేయబడింది. ఇట్లే సంబంధమైన వ్యాధు లన్నిటిని పోగొట్టును. దబ్బి 1-కి 2 అణాలు. డెజ్ 1-కి రూ. 1-4-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, 2 వ. ఆలంగాతా పిల్లపేడి, తిరు: శిల్పి, మద్రాసు.

ఆర్రు చిన్నదియైనను లేక పెద్దదియైనను మిక్కిలి శ్రద్ధతో చేయబడును

పట్టులు తీర్చిన దైమండుగాజులు

8 న-7 నవరములలో తయారగును ఇత 1 కి చేదారము 5 వో మహారి రు. 10.

బోలు చేతి గొలుసులు

4 న-3 నవరములలో తయారు చేయవచ్చును. తయారుచేసే మహారి ఇత 1 కి రు. 14

గెటి గొలుసులు

5 న-10 నవరముల వరకు తయారు చేయవచ్చును ఇత 1 కి మహారి రు. 10, 15 వరకు గలదు.

(8) 172 పట్టులుగల అంతమైన మా క్యాంటూగు 1 కి ధర రు. 1-0-0.

ఉమ్మిడి రామయ్య శైలి, గురుస్వామి శైలి కంపెనీ, నగలువ ర్రకులు, పై నాణువారోడ్డు, మద్రాసు.

ఆస్పృశ్యతానిర్మూలనము

కేరళరాష్ట్రమున సత్యాగ్రహము

మహాత్ముని సందేశము

కేరళరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి ప్రకటనము

ఈ కేరళ రాష్ట్రమునకు మహాత్ముని వైకం అను నొక ప్రసిద్ధపట్టణము గలదు. అచటి ఎడవాల పులయాలు మున్నగు నిప్పు బాతులను తేవాలయము దీనిని రాసినది. ఈ అగ్రముని శోధనను నిర్మూలించుటకు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించెదమని కాంగ్రెసునాయకుల ఒకటికి వచ్చినపుడు కేరళరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు కే. పి. కేశవమూనగాడు తెలిపి, మార్చి నెల 30 వ తేదీవరకు సత్యాగ్రహమును నిలువవలె నని గ్రామవాసులలో కొందరు కొందరు కలుసు నిలువబడినది. విద్యుత్తును మాత్రము కలుల లేని వ్రాసినది.

లేఖలోనివిషయము

కేరళ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము

ఆగోట, 1924 మార్చి 18:-

మహాత్ములకారి సన్నిధికి!

ఈ లేఖను సారంభమున చిత్రించి ఆరేఖను నొసంగవలె నని తమకు కోరుటలతో తమ విక్రంతి భంగము కలిగింపవలసి వచ్చినందుకు తమిళవేదన.

ఆస్పృశ్యతా నిర్మూలన విషయమున యాసంగత్యము కొరకు చేయుటకు రాష్ట్రీయ సంఘమువారు నిర్ణయించి, క్షేత్రవాస్తవిక సేవవిషయమున విశేషాధిక్యము కలగని తమకు కేశవమూనగాడు. ఇక్కడ నది ఆస్పృశ్యతయేగాదు అసామిశ్రము గూడ నగుచున్నది. ఇప్పుడు కాజమార్గములందు నిప్పు బాతులను సమస్యారోగ్యమును కమకూర్చుట మేము ప్రయత్నింప నుచున్నాము. అన్ని దిక్కుల నెంచిన మహాత్ముని యుద్ధ ప్రేరణ, మున్నగు మతాంతరమును హిందువులలో షగ బాతులవారు యథేచ్ఛముగా సుసంపాదించు గాని హిందువులలో సంస్కృతాలకలకు ఎడవా, తియ్య, పులయాలు వారిని మాత్ర మటుల నెంచు నియ్యము. రెండువారములకేము నేను వైకంగామమున కేగి అచట యా:శోధమును తొలగింపవలెనని అచటి అగ్రవాతుల వారిని కోరితిని. దేవాలయము చుట్టుకన్న రామార్గముల నెంచు నిప్పు బాతులవారు నడుచుట కనుమరింప కలే నని కోరితిని. ఆశోద్ధు వల్లి తన కన్న క్రమముతోనే నేను బడుచున్నది. ఆశోద్ధు మహాత్మునియొక్క ప్రేరణల మున్నగువారు నిరభ్యంతరముగా నడుచుచునే యున్నారు. మార్చి నెల ఒకటవతేదీని అప్పటిని నిప్పు బాతుల యోగింపును ఇరువురు మేము నిశ్చయించితిమిగాని ప్రజలకు బోధించుటకు వ్యవధికాలవలెని పురవాసులు కలుపుకు కోరుటలే జరుగు కంగిరించితిమి. మీరు మూడేండ్లకేము తిరువత్తేరికి వచ్చినపుడు తియ్యసంఘవాసులలో నొకరిగు టి. కే. మూలముగాడు మిమ్ములను సందర్శించి మిమ్ముల మాటలాడిన సంగతిని మీరు మనవియుడరని తెలపడకు. ఇపు డాతడు కాంగ్రెసులో చేరి యావిషయమున మాతో కలసి దీక్షగా పనిచేయుచున్నాడు. ఈనెల 30 వ తేదీని అప్పటి యోగింపు సాగించుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఎట్టి దౌర్జన్యమును జరుగకుండు నే యోగింపుకు జరుపుటకు సంవ్రతములను చేసినవని నేను మీరు చేరుగా తెలుపబడినది. ఈలోగా పూర్వాచారులను గూడ నుకలుగుచుండుటకు ప్రయత్నము జరుపవలెను. ఈ కార్యముల నొనగడి, కంప్రములను క్రకటించుట, కృత్యముగ చూచి మాటలాడుట మున్నగు సాధనముల నవలంబించెదము. కామగూడ నొక ఆదేశము కలగించి ప్రచరణలకు నూతన ప్రోత్సాహములు కలగఁబడు. కాన సాధ్యమగుసరికిరతో ఆరేఖను నొసంగగోచెదను.

చిత్రించవలెను

కే. పి. కేశవమూనగు

కేరళరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి

మహాత్ముని ఆదేశము

ఆగోట 1924 మార్చి 19

(వియమితులగు విషయముగారికి:-

మిమ్ముల చేతనని. మిమ్ములను నిప్పు బాతులధికుని దురదృష్టవశాత్తుచున్నారని నేనుకుదును. కాని నిప్పుకింత

పోవుటయే గాక దరికి రానీయక పోవుటయే ఘోరమైయుండ కొన్ని రాజకీయములను గూడ తిరుగనియ్యక పోవుట ఎంతవారును మో యొచింపవలెనో ఇట్టితిలో మనము దేగా స్వకార్యము లభింపకపోవుటలకు వింతయేమున్నది. ఈ సందర్భము మాకును నిరపరచుటకే రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి యూతే గింపు నేర్పాటు చేయుచున్నాము. ఇది సత్యాగ్రహపద్ధతిలో వొక భాగమే యగును. అట్టి యూతేగింపును అగ్రవాతులవారెంచిన నిరోధవిషయం యోగింపు సాగించుచున్నారెట్టి దౌర్జన్యము నొనరింపకుడను. వారు మిమ్ములను కొట్టినను గూడ మీరు మారుమాటాడకుడ నదియుండుననినదే. ఈ యోగింపుతో నచ్చువారి సంఖ్య పెచ్చుగా నుండగూడదు. వారి కండురికి నియమితులునుగూర్చి ప్రత్యేకముగ నిర్ణయము బోధింపవలెను. ఈపద్ధతిల ప్రకారము యోగింపులకుగది తోచినచో యోగింపును నిలిపివేయుటయే ఉత్తమపద్ధతి. ఈసంస్కరణమునకు ప్రతిగూ అరుగ నున్నవారికి మనము సరిగా బోధించియుండలేదని నాఅభిప్రాయము. కాన మిక్కిలి అధికమగు నాగరూరక అనవరము. ఇది కాదు కష్టములతో కూడిన పని యని నే నెరుగుదును. తొక కార్యమునది నే నుకలేముచేయుట కడుసులభవముగా కొనసాగించుట కష్టమని నే నెరుగుదును గానినే నేను తస్మాద్వాగ్రత్యాగరయని మాత్రముచెప్పి మిత్రములకు సభల మగు గాకముని కోరుచున్నాను. చిత్రించవలెను.

ఎం. కే. గాంధీ.

సత్యాగ్రహము ఏర్పాటులు

వైకంఠా దేవాలయములోద్ధున నిప్పు బాతులవారు వైకంఠా నూతనది ఉద్ధోయి అత్యంతచేసినచో సత్యాగ్రహ కేంద్రములు తేవాలము జరుగుచున్నది. ఆస్పృశ్యతా నిర్మూలన కుంభు మవారు 28 వ తేదీని వైకంఠా గూడకేమై పద్ధతిని కర్ణాటక తెచ్చు. ప్రజలలో ఉత్తేజ మధికముగా నున్నది. అగ్రవాతులు వారు కలుపుకుండ (చుట్టుముగా నాయుటకు) ఈవూరేగింపు నామోదించుచున్నాడు. ఈ సత్యాగ్రహ ఫలితమును భారతదేశముకా రండగను కానుగా కనిపెట్టెదక.

అకాలీలపద్ధతినే నిప్పు బాతులుగూడ

అనుసరించెదరు

ఈనెల 30 వ తేదీని వైకంఠా సుప్రసిద్ధమగు దేవాలయములోద్ధున యాత్రసాగించుటలో అకాలీల పద్ధతినే అనుసరించుట కేరళరాష్ట్రీయమునందలి నిప్పు బాతులవారు నిశ్చయించిరి. వారికి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు తోడ్పడెదరు. (హిందు.)

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

కానససభ్యులకు వ్రాసిన లేఖ

భారత కానస సభలోని బాతీయపక్షమువారికి పండిత నెహ్రూగారు కలుల లేఖ వ్రాసిరి.

మిత్రులారా! (మి.అ.అ.స.స.స. సభ్యులను కడువరుచు టనుచున్నా డాక్టరు గారుగా రింపపాదించిన చట్టమును గూర్చి రేపు మంగళవారమువారు చర్చించుట సరిగాదు గాన ఇట్టి (24 వ తేదీ) రాత్రియే నేను అలహాబాదుకు వెళ్లుటకు నిశ్చయించితిని. ఈతీతిగా నీసారి కానససభను సమావేశములు ముగియకమునునే వెళ్లవలసి వచ్చినందుకు చింతిలుచున్నాను. లాలా లజపత్ రాయ గారు ఏప్రిలు నెల 1 వ తేదీని బొంబాయి నుండి ఆంగ్ల దేశమునకు బయలుదేరవను గాన నే నాతోగానే మహాత్ముని సందర్శించుటకును నేను నేటిరాత్రి బయలుదేరి నచో స్వగృహమున మూడురోజులు స్వబస మధ్యమున గిడుత పీలగును. తనివో నది గూడ సాధ్యమేదదు. కావున మీరు నన్ను గౌరవించుటకు చేయవలసిన తోటనిండునని నిజమేదెంత వెళ్లవలసి వచ్చినందులకు తమిళం గోరెదను. క్రియకంపె మననే ప్రధానమగుటచే నందు జరిగియులే నేను సంతసించెదను.

ఆహ్వానప్రత్యుత్తరమును పంపవలదని నేను శ్రీమాన్ ఏ.రంగ సామయ్యంగారిని కోరినందున ఆజన నిలిపివేసిరి. ఇందుకులన ఎవరికి యిచ్చుంది కలగదని నమ్మెదను. బాతీయపక్షమువారు చూపిన మర్యాదమును చేసి సమాధిమునమున వారి కందరిని కందనముల నర్పించుచున్నాను మల నిమ్నలో పునర్జన్మము లభించు గా.

మోతీలాలు నెహ్రూ

ఆగోట, 1924 మార్చి 24 (హిందు)

హర్షి మనుగారి ప్రవాసము

బొంబాయిలో వ్యతికాసంపాదకుల సమావేశము

విన్న బొంబాయిలో భారతదేశ తిక్కాసంపాదకులసభ జరిగెను. హర్షి మనుగారి రాకకు నిరోధమును తొలగింపవలెనను తిక్కాసమును బొంబాయి కానససభలో కరిగవగా యథాపాదించగా సభ వారితీర్మానమును తీర్మానించుట విశేషముల చేరులను తెలుపవలెనని దొరకమువారు కోరింపుడు సంపాదకులకు తెలుపవలెనని ఆగ్రహము కూర్చు హర్షిగా దురదృష్టవశాత్తు చున్నామనియును సంపాదకుల సభలో చర్చించబడిన "హర్షిగారి ఉపన్యాసము పత్రికాసాహిత్యమునకు భంగకరము, హర్షి మనుగారు భారతదేశముకి వచ్చుటకుగల నిరోధమును తొలగింపవలెనని తీర్మానము ఆసభలో నామోదించబడినది. ఈ తీర్మానమును మరల యాదు పత్రికాగా యథాపాదించి భారతదేశమునకు మేలు కోరి పని చేయు శాండ్లముల నందని నిలువే బాధించుచున్నారని పత్రికాగాడు నుడిపిరి.

ఈ తీర్మానమును ఏ. సి. ఛార్జీ గారు రచనచేసిరి. విశేషముల చేర్చు సంపాదకులు ముఖ్యముగా దొరకమునకు తెలుపవలెనని హర్షిగారు నడుపుట అగ్రమును ఆసభకునుడిపిరి.

బొంబాయి ప్రానికలు పత్రికాకార్యాలయమున కని శాండ్లు సమ్మెకట్టి సామగ్రిలను సమ్మెకరచిరి. ప్రభుత్వకార్యదర్శికి నుడిపిరి ఇమతను నిరాధారముని ఎన్. ఎ. ప్రెస్ గారు నుడిపిరి తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఈ విషయమున గర్వతో స్వముగా నుటలాడుట కీరభవారు ప్రతినిధులను పంపవలెనను నవరణ తీర్మానమును ఎం.ఎన్.ఎ. కృష్ణ గారు పాదించిరి. దానిని జి. ఎన్. రామమూ గారు రచనచేసిరి. "బొ.బాయి ప్రానికలు పత్రికాసంపాదక పద్ధతినినే నిడివరకు పనిచేసిరి. హర్షి మనుగారు సమ్మెకట్టుకు కారకులను నింద నిడియుగారు. రాజీనామాల వైచిక్యముగానే యిచ్చిరి" కావున గారు నుడిపిరి.

ఈ కరణము ఆర్. వెంకటరామనుగారు బలపరచిరి దొరకమువారు సామగ్రిలకు చట్టమును రాజీనామాలకు వినియోగించుచున్నారని నడిపిరి.

ఈ సభకుయు సభాలో గూడిన తీర్మానమును ఏ.గి. కనుగా నామోదించుకను.

ఈ తీర్మానము ప్రతులను ఇండియామ్యుత్రికిని, బొంబాయి గవర్నరుకును కానససభాధ్యక్షులకును, ప్రభుత్వకార్యదర్శికి పంపుటకు సంపాదకుల సంఘాధ్యక్షు పగు కే. నటరాజుగారికి సభవారి ధర్మి ర మొసంగిరి. (అ.వె.)

రీసెల్లమెంటు రిజిస్టరులు అచ్చు వేయువిషయము

గ్రామతెచ్చులకు రీసెల్లమెంటు రిజిస్టరులను యా దిగుత వెలిపినవారిలలో నచ్చు వేయువలెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుటయు దెలుపుచున్నాను. (1) రీ కలాలము తీసివై చి అందుకలనిపాదకులలలోయెము గురువును రీ కలాలములో నుంచవలెను. (2) ఆరేఖ మెంటు 'రిమాన్యు' అను రెండుకాలముల నడుమ "పట్టా నెంబురు కట్టా, లేక ఇశాముదాచిన కేజి" యను వేరొక కాలము చేర్చవలెను.

పట్టా వారులు ఒక్కడుగా నేయన్నవారి బాలితా రిజిస్టరులందు చిరకాలమునకును దానిలోదెలుప వలెను. బాయింటు పట్టావారులవారి చేరులను, 24-4-17 తేదీకిముందు అచ్చువేయుటకుండిన రిజిస్టరులలోవలెనే ప్రత్యేకముగా రెండు చేరువేరు బాలితాలలో దెలుపవలెను.

రిజిస్టరును ప్రస్తుతమున్నరీతిగా గవర్నర్తొంది. కలముల వాగా సాధ్యమయ్యుంతకు తగ్గినవలెను.

ఆంధ్రనట మహాసభకొరకు

శ్రీ ముత్తిరాజు సుబ్బారాయ మెమోరియల్ క్లబ్ బందరు-బుట్టయ్యపేటహాలులో

శనివారము 29-3-1924

చంద్రహాస

దనుబుద్ధి - వెనుకముడి తేవగిర్రాపు లోక, మద్రాసు చక్రవర్తి - ఎడవల్లి కనకసుందరరావుగారు

రేల్లు యా 2, 3, 4, 8, 4,

చిట్టా సాంబయ్య

ఆగోట 29వ తేదీయులు.

గా. లామెంబర:- క్రభుక్తమువారికి న్యాయముగ నీ యంత్రపును గూర్చి ఏమియు తెలియదు. 1448 నాకు ను క్రింద ఈత్రు వొసగుబెసాయా, అది నుమా రాక వందముల రికి మిసగుబెసనియు, నేను నిన్నటి సాయంకాలపు పత్రికలతో నొక పత్రికయందు చదివెదను. అయంత్రపుప్రతియు అందు ప్రకటింపబడియుండెను. ఇంతకున్నను, క్రభుక్తమువారికి న్యాయముగ నెట్టివివరములును అందలేదు. నుదిక్రములను దెలుపు మని జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు ప్రాసియంటిను. ఆ జిల్లాధికారిగానె, నేను కావనపర్వతందు శ్రేష్ఠ వివరములను తెలుపకలు గుడును.

ఆలీ సోదరులు - ప్యాను పోర్టుల నిరాకరణము

(: () :)

భారత శాసనసభ నాపుదల జేసి చర్చించుట

క్రిమినలులా సవరణ చట్టము రద్దుబిల్లు ప్రవేశపెట్టుట

ప్రభుత్వ సభ్యుని ప్రతికూల్యము

నిన్నటితో భారత శాసనసభ యీ సెషను ముగిసెను

(ఆ సో సీ యే తెలుగు)

ధర్మి, మార్చి 25 :- ధర్మి భారత శాసనసభ సమావేశము జరిగియున్నది. కార్యక్రమము ఆధికారుల బిల్లులతోనే ముగియెను. కాని ఆంగ్లో భావ బోధనాపాఠశాల కొంతకాల ప్యాను పోర్టులను తిరస్కరించిన విషయమును చర్చించుటకై సభ నాపుదల జేయవలెనను దానిని చర్చించుట కంగీకరించినట్లు ముఖ్యమంత్రియను. ఇది నాపుదల జేసి విషయమును సూక్ష్మ చర్చించుట కీ సెషనులో నిశ్చయ మొనర్చి సాధయెనున్నది.

టూల్స్ పోర్టుల వేడక ప్రచురణము

పిల్లల గార ప్రత్యేకము ప్రతిభగా మేమో ప్రత్యేక సమావేశము 27 వ తేదీని జరిగినది. 15 భారత్యు ఇన్సు గార ప్రజలించిరి. టూల్స్ పోర్టుల వేడకను సూక్ష్మ పరిశీలించుటకు ప్రజలకు కావలసినది తగినది నిచ్చుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారు గుర్తించిరి. కాని కాని సెషను ప్రజలించెదలతో నరియగు లేదని వెల్లుబిటు ప్రభుత్వసభ్యులవలె ఆధారపడియుండును గాన పిలువవని ఆయన జెప్పెను.

ప్రభుత్వము వారి విషయమున తొందరపడి మనోభావము లేదా యని వాదనలు సభ్యులు జరిపెను. లేదా యని పిల్లల గారడిగిరి. దేశమువలె విషయమై నిర్ణయమును బడయుటలో అలసత్వము అగుచున్నటులు భారత శాసనసభ్యులు దలంచుచున్నటులు నిజమేనా యని డాక్టరు గారు గాడిగిరి.

పిల్లల గారడిగిన మహిమము యేమియును వాదనలను చెప్పించు డాక్టరు గారు గాడిగిన ప్రశ్నకు నిజమేమని సభ భారత్యు ఇన్సు గార జెప్పిరి.

బంధించిన వాటినియూ, వాటిల్లు ప్రత్యేక పాఠశాలను స్థాపించుటయిన సత్యమూర్తి గారు అడిగిరి.

ఆంగ్లో-హైందవులకు, యూరోపియనులకు వేర్వేరు ఆచారములు ఉండుట చేత ను వారి మాతృ భాష అంగ్లమును వేరే ప్రత్యేక విద్యాలయములు ఉండుట యేవారికి లాభకరముగనుండునని ఎన్. అర్జునస్వామి ఉదయోధ గారు చెప్పిరి.

కే. కోటిరెడ్డి గారు (కడప) సత్యమూర్తి గారి యుపపాదనను బలపరిచిరి. యూరోపియనులకును, ఆంగ్లో-హైందవులకును, ఇండియా ప్రత్యేక విద్యాలయములు ఉండెను, ఈ కాలమున అవసరమని నేనుకలించుచున్నాను. ఆంగ్లో-హైందవ విద్యార్థులందు విద్యకర్తలయెవల, వారి పాల్గొన్న పుట నీయవచ్చును. అంతియకాని ప్రత్యేకముగ విద్యాలయములను వారికి యుండురాదని కోటిరెడ్డి గారు జెప్పిరి.

జి. ఏ. రామలింగంకెట్టి గారు సత్యమూర్తి గారి యుపపాదనను ప్రతిపాదనగా మూలూడిరి. యూరోపియనులకును, ఆంగ్లో-హైందవులకును సాంప్రదాయములును, భాషయును వేరుగ నుండుటచే వారి భారతీయత్వము విశ్వాసముతో చేర్చిన భారతీయ భావములకే వ్యతిరేకముగనుని రామలింగంకెట్టి గారు చెప్పిరి.

సత్యమూర్తి గారు లేచి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ప్రత్యేక పాఠశాలల నుండుటకు తగిన కారణములు చూపబడ లేదని చెప్పిరి.

అంతట సత్యమూర్తి గారి యుపపాదన వోటుకు పెట్టబడెను.

15 మంది అనుమతముగను, 59 మంది ప్రతిపాదనముగను వోటు చేసిరి. 14 మంది తీర్మానముగ నుండిరి. అందుచేత, సత్యమూర్తి గారి యుపపాదన నిరాకరింపబడెను.

పిమ్మట గౌ. వ్యాఖ్య గారు కోరియుండిన రెండవ ప్రశ్నకు 301 అక్షర ఆంగీకరింపబడెను.

అంతటితో సభ్యులు సమావేశములకై లేచిరి. పూర్వ రాసంతరిము, విద్య-ప్రభావ శ్రావణ-సోటుకు గావచ్చును.

ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయమును బడయవలెనని టూల్స్ పోర్టుల వేడకకు ప్రచురణలనని ఆర్థిక సంఘ నిర్దేశముగను గలనని 15 కామ్యూనిస్టు గారు అభ్యర్థించి చెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారు వారి నిర్ణయమును పునః ఆలోచించి నిర్ణయము నున్నారనియు, వారు యేకో వికస్యమును తాత్కాలికముగ బడసేరనియు 15 భారత్యు ఇన్సు గారు జెప్పిరి.

ఆంగ్లో రాజ్య పాఠశాలలకు ప్యాను పోర్టులు

టూల్స్ పోర్టులు తురుములు నిర్దేశించిరి కిలాసకు భవిష్యత్తును సూక్ష్మ చర్చించుటకు మేమో నా యేతరీ, మహమ్మదీయ గారలకు ప్యాను పోర్టులయ్యుటకు ప్రభుత్వమువారు తిరస్కరించెరా యని చమన్లాలు గాడిగిరి.

ఈ విషయమై సభ వాదనలయెవలన చమన్లాలు గారు వోటిసిద్ధియొందుటకున ఆశ్చర్య చర్యకునచ్చినట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెదనని సర్ మాల్కం హాయిలీ గారు జెప్పిరి.

హంమెంబరు గారు ప్రశ్న ప్రత్యుత్తర మిచ్చి విషయములు వెల్లెన దిప్ప సభ నాపుదల జేసి చర్చించుటకు ఉపపాదనము ప్రచురణతో గాదో నిశ్చయించి పిలువవని అభ్యర్థకుల జెప్పెను, దానిపై సర్ మాల్కం హాయిలీ గారు జెప్పిరి. "అసలు విషయము లేమనగా, టూల్స్, పర్షియా, ఈరాకు, పాల్స్తీను లేక ముంకు రాజ్య పాఠశాలలకు ప్యాను పోర్టుల నీయవలసినది గాన కేరళీ గారు కోరిరి. ఈ విషయమై ఆలోచించి పడవ, ప్రభుత్వ నేతలకు ఆ ప్రభుత్వమునై సరాభూతిగలుగజేసి, ప్రభుత్వము నెడ సహకారము జేసిండుటకు తీసికొనినవారలకు ప్యాను పోర్టుల నిచ్చుటలేదని యేకో తరీగారికి జెప్పిరిమి. ఇంతియగాక రాజ్య పాఠశాల యేకోము కనామ్యుడీయ మతేతరులకు సాకర్యములు జేయుటయైన కారణము చేత యాయమంటిమి. తుదకు ఆ రాజ్య పాఠశాలలకు సభ్యులకేర్లను వెలుపుమని కోరిమి. రాజ్య పాఠశాలలకు కార్య మేదియో వివరించి వెలువడవలెననియు, ప్రతి సభ్యుడును ఆయా జేకముల రాజకీయ వ్యవహారములందు యెట్టి జోక్యమును లేక వివరములును వామనీయవలెననియు నుడ ఆయనకు జెప్పిరిమి. వారు రాజకీయ వ్యవహారములందుగాని ఆ జేకములలో జరిగిన రాజకీయ పడవ రహములందుగాని పాల్గొనవద్దని కోరిమి. ఈ భారత మహమ్మదీయ రాజ్య పాఠశాలలకు ఆ ప్రభుత్వములవారు రానిచ్చి, అందరి సభ్యుల విషయమునను, వారి కార్యక్రమము విషయమునను యెట్టి ఆక్షేపములు లేవన్నయెడల యామోములు అవసరములేదని నూచించియుంటిమి. ఈ రాజ్య పాఠశాలల బోనున్న విధమును సూక్ష్మము యెప్పుడు బయలుదేరి పోవునదియు నుడ విచారించితిమి. ఇంతేకదన మేము యేకో తరీగారికి ప్రాసితము ప్రత్యుత్తరము రాజెను. కాని టూల్స్ మున్నగు జేకములు యీ రాజ్య పాఠశాలలకు రానిచ్చి అందుచున్నవారు వారి కార్యక్రమమున కంగీకరించు విషయముల వెలిసికొనుటకు సిద్ధాంతములను మేము వెల్లెయి యుంటిమి."

దానిపై సర్ మాల్కం హాయిలీ గారు జెప్పిరి. "అసలు విషయము లేమనగా, టూల్స్, పర్షియా, ఈరాకు, పాల్స్తీను లేక ముంకు రాజ్య పాఠశాలలకు ప్యాను పోర్టుల నీయవలసినది గాన కేరళీ గారు కోరిరి. ఈ విషయమై ఆలోచించి పడవ, ప్రభుత్వ నేతలకు ఆ ప్రభుత్వమునై సరాభూతిగలుగజేసి, ప్రభుత్వము నెడ సహకారము జేసిండుటకు తీసికొనినవారలకు ప్యాను పోర్టుల నిచ్చుటలేదని యేకో తరీగారికి జెప్పిరిమి. ఇంతియగాక రాజ్య పాఠశాల యేకోము కనామ్యుడీయ మతేతరులకు సాకర్యములు జేయుటయైన కారణము చేత యాయమంటిమి. తుదకు ఆ రాజ్య పాఠశాలలకు సభ్యులకేర్లను వెలుపుమని కోరిమి. రాజ్య పాఠశాలలకు కార్య మేదియో వివరించి వెలువడవలెననియు, ప్రతి సభ్యుడును ఆయా జేకముల రాజకీయ వ్యవహారములందు యెట్టి జోక్యమును లేక వివరములును వామనీయవలెననియు నుడ ఆయనకు జెప్పిరిమి. వారు రాజకీయ వ్యవహారములందుగాని ఆ జేకములలో జరిగిన రాజకీయ పడవ రహములందుగాని పాల్గొనవద్దని కోరిమి. ఈ భారత మహమ్మదీయ రాజ్య పాఠశాలలకు ఆ ప్రభుత్వములవారు రానిచ్చి, అందరి సభ్యుల విషయమునను, వారి కార్యక్రమము విషయమునను యెట్టి ఆక్షేపములు లేవన్నయెడల యామోములు అవసరములేదని నూచించియుంటిమి. ఈ రాజ్య పాఠశాలల బోనున్న విధమును సూక్ష్మము యెప్పుడు బయలుదేరి పోవునదియు నుడ విచారించితిమి. ఇంతేకదన మేము యేకో తరీగారికి ప్రాసితము ప్రత్యుత్తరము రాజెను. కాని టూల్స్ మున్నగు జేకములు యీ రాజ్య పాఠశాలలకు రానిచ్చి అందుచున్నవారు వారి కార్యక్రమమున కంగీకరించు విషయముల వెలిసికొనుటకు సిద్ధాంతములను మేము వెల్లెయి యుంటిమి."

ప్రభుత్వమువారు సదుదాకారములకేమైన చట్టములు గలనా లేకయున్నా ముక్తములచే చేయుచుండురా యని హంమెంబరు గారు ప్రశ్నింపబడిరి.

ఈ జేకపు పాఠశాల విదేశములకు పోయినపుడు అచట యెట్లు ప్రజలించెదలతో అవిషయమై వాక్యతయొన్నట్లే, ప్యాను పోర్టులయ్యుటలో నుడ ప్రభుత్వమువారి విచక్షణనుబట్టియుండునని సర్ మాల్కం హాయిలీ గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ఈ మహాకముల వచ్చుటకు వోటిసిద్ధియెవల ప్రభుత్వ క్రిత గంగము గలుగకు అచట ప్రభుత్వ నేతలకు లేవలెన గలరా యని మహమ్మదు యామోము గాడిగిరి.

రాజ్య పాఠశాలలకు బోనుసభ్యులనను, కార్యక్రమములపై విచారించు జేకములకు వోటిసిద్ధి సమర్థమునని విచారించుట

కోసం జేకము, రాజకీయ బట్టియే మనియుండునని యేకో తరీగారు వాదన చేసిరి. ఇందుకు ప్రతిపది యని హంమెంబరు గారు జెప్పిరి.

ఆ జేకములు యీ రాజ్య పాఠశాలలకు రానిచ్చుటకు యెప్పుడు జేకము యని ప్రభుత్వమువారు విచారించెరా యని యామోము గారు అడిగిరి.

సర్. మాల్కం హాయిలీ :- ఆ జేకములను అచటకు ముందే మే మునిర్దేశములను నిర్ణయించితిమి.

యేకో తరీగారికి ప్రాసితము యీ రాజ్య పాఠశాలలకు వెలువడవలెనని ఆర్థిక పాఠశాలలకు వెలిసికొనుటకు ప్రభుత్వములు జేయవలసిన యొక్క వాక్యము సోకదానిని చమన్లాలు గారు అభ్యర్థించి జెప్పిరి.

రాజకీయ కార్యక్రమములకు ప్రభుత్వము విచారించి జేయవలసిన హంమెంబరు గారు జెప్పిరి.

అంగ్లో రాజ్య పాఠశాలలకు రాజ్య పాఠశాలలకు అక్షేపము లేదని యేకో తరీగారికి వెల్లెనవిషయము నిజముగాదా యని వికస్యము జడిగెను. రాజ్య పాఠశాలలకు డాక్టరు మహమ్మదు గారు మేము సంగీకరింపవచ్చుని రంగయ్యుగారు నూచించిరి.

అభ్యర్థకుడు యీ ప్రశ్నకు ప్రమమై విగదని ప్రోసి చేసిరి.

ఈ రాజ్య పాఠశాలలకు పోనున్న వారిలో అర్హులెవరో, అర్హులెవరో వాదనలయెవల సిద్ధాంతముల మాత్రము వెల్లెనవిషయము హంమెంబరు గారు జెప్పిరి.

అంతట చమన్లాలు గారు సభ నాపుదల జేసి భారత నాయకులు ఆ ముఖ్యమైన వారికి కిలాసకు భవిష్యత్తును సూక్ష్మ చర్చించుటకు మేమో నా యేతరీ రాజ్య పాఠశాలలకు ప్యాను పోర్టులను తిరస్కరించి భారత మహమ్మదీయులలో కలక గలక జేయవలసినవిషయమును చర్చించవలెనని యుపపాదించిరి.

ప్యాను పోర్టులను తిరస్కరించిన విషయము గట్టిగా వెలియవోవుటకున యెట్లును నిర్ణయించుటలేదని అభ్యర్థకుడు జెప్పెను.

సర్ మాల్కం హాయిలీ గారు జెప్పిరి :- "రాజ్య పాఠశాలల కొందరు ప్యాను పోర్టులను తిరస్కరించుట మాత్రము భర్తకుని నిర్ణయించుటకు. ఎంతమంది తిరస్కరింపబడినో సరిగా జెప్పటకు నా గానములు వాచినగాని చెప్పటలను కాని ఆ రాజ్య పాఠశాలలకు యేకో మున్నగు మాత్రము ప్యాను పోర్టులయ్యి పిలువవలెనని వెల్లెనవిషయము నాకు జ్ఞాపకము."

అంతట అభ్యర్థకుడు యీ ఉపపాదనము ప్రమమై దని చెప్పి సభ వారేమైన ఆక్షేపము యొక్క రాజ్యము అడిగిరి.

ఆక్షేపము యేమైన లేదని వెలువగా సభ నాపుదల జేయుచు ముగిసిన పడవ నీ ఉపపాదనము చర్చించబడునని అభ్యర్థకుడు జెప్పెను.

ఆర్థిక స్థాయి సంఘము

ఈ క్రింది సభ్యులు ఆర్థిక స్థాయి సంఘముగ నేర్పడినట్లు కోసబడిన అభ్యర్థకుడు ప్రజలించెను :- విల్లు గారు ములూరిన గారు, వి. వామగారు, డి. రాజులింగంకెట్టి గారు, కామ్రే సీ. గా సింగ గారు, మల్లులం చెట్టి గారు అశామ్యుడు ఆలీఖాను గారు, 15 అబ్దుల్ క్యాయుంగారు, గయ ప్రసాద సింగు గారు, మహమ్మదు మహమ్మదు గారు, డాక్టరు గౌర గారు, 21 బి. రామ కుందరావు గారు, కే. రామ అశ్వంగారు, సర్ తురమోత్తయ వామ రామరామ గారు.

హిందూ మూలములు

హిందూ మూలములలో కంకారంకార్యముందు వాయింకుపాట్లు ముందు అర్హతను వివరించు బిల్లును సలెవు కమిటీకి పంపవలెననియు ఆ బిల్లులో హంమెంబరు, 15 కోసామ్యు అయ్యయ, కండిక మోకామ్య, ఎం. ఏ. జిన్నా, కర్నూలు సభ పాల్గొన్నాడు, గయ ప్రసాద సింగు, అ బి. ప్రసాద సింగు, ఎన్. కే. భూష, 21 బి. రామచంద్రారావు గారు అను ఉపపాదించినవారును సభ్యులకు నుండలేదని డాక్టరు గారు రుపపాదించిరి.

ప్రభుత్వము యీ బిల్లుగలది రాగమునను మహమ్మదు గారు అర్హత గాక ఉన్నట్టి ఆక్షేప పాట్లు వివరింపబడిన మాత్రము నుడదని యు, డాక్టరు గారు గారు జెప్పిరి. ఈ బిల్లును లా జే సీ స యెడల భాగములవారి విషయములలో కోర్టులందు అనుమతములను బోగొట్టుటయే గాక హిందూలా పరిపాలననుగల సహాయము జేయవలయు, అందు వాయింకు ముఖములకు కమిటీ ముఖములూ సభ్యుల నిర్ణయములేమందుటకున ప్యాను పోర్టుల యెట్లు నిర్ణయించుట

అంతట చాలమంది సభ్యులు చర్చనాపకరణాన్ని కోరగా
 వ్యవస్థాపకసభ్యులచేత చర్చించిన యావధానము ఓటుకు పెట్టబడినది.
 అంగీకరించబడినది. ప్రభుత్వమువారు వినిపించిన కావలసినకోరలేదు.
 అంతట భారతకొసన సభముగింపబడినది. మరల మే 2
 కు భేటీ కమిషన్‌కును.

ఆంధ్రపత్రిక

1924 సం॥ మార్చి 26 వ తేదీ

బుధవారము

లేబరు ప్రభుత్వము : హిందూ దేశము

ఇండియానుండికినాని, సహాయముండికినాని, హిందూదేశ సమస్యను నిర్ణయించుటకు పాటును లున్నట్లు దోచును. ఎప్పుటికైనాను ఏదేనియో జరిగి మరల దిద్దుకొనుచుండును. ఆలివియరు క్రమపుగా దిద్దరకు మూడునాలుమార్లు తమ తప్పులను దిద్దుకొనిరి. సహాయముండి యగు రిచర్డుగారు, గడుపుతరమువరకు సంస్కరణములను మార్పుటకు ఏలులేదని చెప్పినట్లు, రూటరు తంతివార్తలలో గన్పించెను. ఈవార్త మితవాదులలో సయితము కలవము గలిగించెను. మూలవ్యాప్తతలకు నిరాశబుట్టించెను. ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించుటకు వీరిని ప్రోద్బలపరిచెను. క్రైముగా రడిగిన ప్రశ్న తిన్నగి వినుపింతుకబోవుటచే, రిచర్డుగారు డిటుల బదులుజెప్పినట్లు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిపుడు సూచించుచున్నారు. వీరి సమాధానము నిజమున కొనినను, రిచర్డుగారి యుద్దేశ్యమేమియో వెల్లడి యగుచునే యున్నది. సంస్కరణములను మార్పు మని వీరు చెలుపుటబట్టి, విశాలభావము వీరి నావ హించలేదని కనుగొనవచ్చును. సందిగ్ధముగనున్న యాదివ్యయమును వశలిబెట్టి, రిచర్డుగారికి సద్భావమునే ఆరోపించుచుకొందము. మొన్నటిదినము క్రైముగారు మరల నిట్టిప్రశ్ననే నడిగియుండిరి. సంస్కరణములను కదివత్సరములకు మార్పుగూడ దను నిశ్చయమును ప్రభుత్వమువారినుకరించెదరా యని, క్రైముగా రడిగిన ప్రశ్నకు, రిచర్డుగారిచ్చిన జవాబు గోడమీద పిల్లి వాటముగనున్నను, లోపలి రంగు కనుపించుచునే యున్నది.

సంస్కరణ శాసనపు ఏర్పాటులే ప్రభుత్వమువారి ననిచెదరియు, క్రైముగా రి వ్యాఖ్యానము సరియగునా కాదాయని తనకు సందియముగలదనియు, రిచర్డుగారు బలికిరి. రిచర్డుగారి చమత్కారమును మెచ్చుకొనవచ్చును గాని, హిందూదేశమంతయు ఆశాంతిపూరితమైయున్న సమయమున వీరు తమాషాజేయుటమాత్రము ంద్యము. కడుపులోపల తాము సంస్కరణములను మార్చెదరా, మార్చరా, వ్యవహరించాలనము నిచ్చెదరా, యాయరా, యీసంగతులను వీరేల వృష్టముగ చెలుపగూడదు? ఒకపక్షాని ముందుగ వెల్లడించి, మరల దానినేల మార్చుకొనవలెను? భారతీయులనిటుల భ్రమపెట్టుట యుక్తమా? క్రైముగా రింతటితో నూచుకొనలేదు. పదిసంవత్సరములు ముగియువరకు విచారణసంఘము నేర్పలుపగూడదనియు, యీలోపుగ తాత్కాలికవిధానములో ఎన్నుకొనవచ్చును దేశీయగూడదనియు, జాయింట్ల కమిటీవారు అభిప్రాయపడినట్లు, క్రైముగారు సూచించిరి ఒకపార్లమెంటుసభ వేరొక పార్లమెంటుసభను బంధింపజాలదనియు, మళ్ళియగు మార్పు జేయదలవన, పార్లమెంటుసభలు జేయగలవనియు, రిచర్డుగారు ఒడుజెప్పిరి. రిచర్డుగారు జెప్పిన ప్రత్యుత్తరము మరల భ్రమపెట్టుటకు ఏలుగనున్నది. వీరిట్టిసందిగ్ధవాక్యముల బలుకుటలోనే చెలియదు.

పార్లమెంటుసభవారులే పెట్టిన, నెట్టిమార్పుల వయినను గావింపగలుగుదురు. పాతచట్టములను మూలద్రోసి కొత్తచట్టముల గావింపగలుగుదురు. ఈసంగతి ఎల్లరకు చెలిసినదే. రిచర్డుగారి సిద్ధాంతమును కొత్తగ ప్రతిపాదించ నక్కరలేదు. రిచర్డుగారు జెప్పినసంగతిజూచిన, సంస్కరణములను మార్పుటకు ప్రస్తుతపు పార్లమెంటుసభవారి మేమున ప్రయత్నముల గావించెదరామో నని యాశజనింపవచ్చును. సర్ జాన్ సను హిక్కుగారిని, రిచర్డుగారి ప్రత్యుత్తర మేమాత్రము సంతృప్తిగొలుపలేదు. ఇట్లమున్నచో పార్లమెంటుసభవారు ఎట్టిమార్పుల వయినను గావించుటకు ఏలున్నను, ఇప్పటిప్రశ్న యేమనిన పార్లమెంటు గావించెదరా యనియే. పార్లమెంటుసభవారి కెట్టియధికారమున్న నేమిథలము? వాటికి దృఢసంకల్ప మున్నగాని ప్రయోజనముండదు. ఆకారణముచేతనే వెనుకటి పార్లమెంటు సభవారి నిర్ణయమును ప్రభుత్వమువారిపుడు మార్చెదరా యని, హిక్కుగారు స్పష్టముగ నడిగిరి. ఇందుకు రిచర్డుగారు సత్యముగ జవాబు నిచ్చి యుండవలసినది. ఏదేనియో ప్రత్యుత్తరము నొసగి రటగాని, దురదృష్టవశమున వారిమాటలు వినుపించలేదని తంతివార్త చెలుపుచున్నది. ఇంతకు మున్న క్రైముగా రిప్రశ్న వినుపింపలేదు. ఈ మారు రిచర్డుగారిజవాబే వినుపింపలేదు. ఏమి యాచిత్రము!

కాని రూటరు యూహాప్రకారము, హిక్కుగారి సూచనను రిచర్డుగారు రంగీకరింపలేదనియే దోచుచున్నది. దీనియర్థ మేమి? సంస్కరణశాసనమును మార్పుటకు లేబరుప్రభుత్వమువారు పూనుకొనరనియే గద. ఇట్టిస్థితిలో, స్వాతంత్ర్యసంపాదనకై భారతీయులు స్వతంత్రమయ్యెడివిదేశముగానా? లేబరుపక్షమువారి కిది యవకృతిగావించుట యగునా? లేబరుపక్షమువారికి గాని, మరియొకపక్షమువారికి గాని దయగలుగువరకు చూచుచు నూరకుండుట, హిందూదేశమునకు క్రేయస్కరమా? శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ప్లేటుకొన్నిసభలలో ముచ్చటించుచు, లేబరుప్రభుత్వమువల్ల మొగమోటుము గనుపడిచిరి. ఆర్థికచట్టమును తాము నిరాకరింపకుండుట కిది యొక కారణముట. లేబరు ప్రభుత్వము పరిపాలనము జేయుచున్నను స్వతంత్రాధికారమును చలాయించలేదనియు, అందుచే భారతీయులు వారిపట్ల కనికరము జూపవలయుననియు, ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించి చిక్కుల పెట్టుటవలన, లేబరుపక్షమునకు మరింత కష్టముగ నుండవచ్చుననియు, అందుచే శాసనసభవారిలవివేకచర్యను ప్లేటుకొన్నిసభవారు నివారించవలయుననియు, శాస్త్రిగారు హెచ్చరించిరి.

శాస్త్రిగారు హిందూదేశ మనుభవించెడి కష్టములకన్న ఇంగ్లండునకు గలుగజోయెడి కష్టములను చక్కగ గుర్తించుటలోకదు దిట్టలు. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి మనస్సు ఎక్కుడు మెచ్చిపోవునో యని, వీరు దిగులాంచుచుండురు. వీరిదృష్టి సమద్రముల దాటిపోవుటకుమాత్రగ, హిందూదేశమునందే నిలిచి యున్నచో, ఇట్టి వెట్టివాదముల గావింపజాలరు. లేబరుపక్షమువారినిగాని మరియే యితరపక్షము వారినిగాని సంతోషపెట్టుటకై, హిందూదేశము చేతుల ముడిచికొని కూర్చుండజాలదు. హిందూదేశ సమస్యను పరిష్కరింప నెంచునెడల, తమ పలుకుబడియు అధికారమును పోపునేమోనని, లేబరుపక్షమువారు తలంచునెడల, వారు మిగుల పొరబడిరి చెప్పకతప్పదు. స్వల్పవిషయముతో నెట్టిసమాధానమునకు లోబడినను, ప్రధానధర్మము కట్ట వీరు వెనుకాడుట న్యాయముకాదు. స్వయం

నిర్ణయనూత్రమును ప్రపంచమున కంతకునుచాటి, హిందూదేశమునకు తామీసూత్రమును వర్తింపజేసదమని వెనుక జెలిపి, సమయమువచ్చినపుడు సందిగ్ధముగ ప్రవర్తించుటవలన లేబరుపక్షమువారి కలుకుబడి దగ్గునో హెచ్చునో వారే యూహించుకొనవచ్చును. స్వాతంత్ర్యప్రదానముపట్ల వీరికిని, కన్న ర్వేటిపుపక్షమువారికిని భేదములేదని ప్రపంచమునకు వెల్లడియగుట, లేబరుపక్షమున కవమానకరముగాదా? హైందవసమస్యను పరిష్కరింపజూనుటచే, లేబరుపక్షమువారికవేళ తమ శుభి కారమును కోల్పోవుట తటస్థించినను, వారావిషయము సంతక పాటింప నవసరములేదు. ఏలనన, ఏకొలదిమంది ముదుసలులో వారిని దూషించినను, ముప్పదిమూడుకోట్ల మంది భారతీయులు వారి నాశీర్వాదించెదరు. నాగరికప్రపంచమంతయు వారిని కొనియాడును. ఇంపీరియలిస్టు లెవ్వరును సాధింపలేని కార్యమును, వారు సాధింపగలుగుటచే, ప్రపంచమునందద్వితీయముగ కీర్తిని సంపాదించెదరు. ఇంగ్లండుదేశపు క్రితోబాటు, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యపు కీర్తినిగూడ శాశ్వతముగ నిలువబెట్టెదరు. ఇది మంచిదియో, లేక సంచలితముగ ప్రవర్తించి, తమ అధికారము నెట్లు తెలులో నిలుపుకొనుట మంచిదియో, ప్రాజ్ఞులు గ్రహించగల్గుదురు. హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యమొసగు ప్రయత్నములో లేబరుపక్ష మోడిపోవుట తటస్థించునేని, మరల సత్యధిక సంఖ్యలలో పార్లమెంటుసభలో బ్రవేశించుటకు ఏలగును. ప్రస్తుతమునందు వలె, మరియొకపక్షమువారిపై నాధారపడియుండవలసిన దుస్థితి దప్పిపోవును. లేబరుపక్షము తన కాళ్లపై తాను నిలువబడుట లాభకరముగాదా? డెయిలీ హెరాల్డుపత్రికకు తెలిసిన సమాచారము బట్టి, హిందూదేశమున ప్రబలిన యశాంతివలన లేబరుపక్షమువారు కలవరపడుచున్నారనియు, సర్ శంకర్ దేవ్ నాయరుగారితో కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు సంప్రదింప బోవుచున్నారనియు చెలియుచున్నది. సర్ శంకర్ దేవ్ నాయరుగారి సామర్థ్యమును శంకించు వారు లేరు కాని ప్రజాశయముల్లను వెలిబుచ్చుటకు వీరికిధికారము లేదనిమాత్రము జెప్పవలసియున్నది. వీరు మొన్న మొన్నటివరకు, ప్రభుత్వ సభ్యులుగ నుండిరి. ప్రజలభావములను గ్రహించుకొని గాంధీమహాత్ముని మిగుల దూషించియుండిరి. భారతీయులలో పేరెన్నికగన్న నాయకులులేరా? గాంధీ, నెహ్రూ, దాసు, అలీసాదరులు, లజపతిరాయి, మొదలగు నాయకులతో వీరేల సంప్రదింపగూడదు? నెహ్రూగారుకోరినది, ఇట్టి రాండుటేబిలు సమావేశము గద! రాండుటేబిలు సమావేశము నొకవంక నిరాకరించి, వేరొకవంక శంకరునాయరుగారితో యోచించుట వక్రమార్గము గాదా? లేబరు పక్షము వారు ధైర్యమవలంబించి, సుప్రసిద్ధ భారతీయ నాయకులతో యోచించి ప్రజాశయములను వెలులనే సఫలపరుచుచో, వారిప్రతిష్ఠ దక్కును. లేనియెడల, వీరికొరకు స్వరాజ్యోద్యమము నిలచి యుండుట దుర్లభము. స్వాతంత్ర్యసిద్ధి ఎటులయినను లభించితిరును. అసంఖ్యాకులగు భారతీయుల నిశ్చయము నేదోరేపో సఫలముగాకమానదు. లేబరు ప్రభుత్వమువారు మాటదక్కించుకొందురా లేవా యనునదియే ప్రశ్న.

స్వల్ప సంస్కరణము

కార్యనిర్వాహక శాఖనుండి న్యాయశాఖకు వేరుజేయవలయునని, కాంగ్రెసుసభ పుట్టినదాదిగ కోరబడుచునే యుండెను. భారతీయులు సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి నాశించుచున్నపుడు, ఇట్టి స్వల్పసంస్కరణములను వారు లెక్కపెట్టజాలరు. వీనిని కొనసాగించుటకయినను అధికారివరమింకితులను వెనుదీయుట విచిత్రము. కాలరీక్షి కమిటీ వారి సంస్కరణమునుగూర్చి విచారించుటకు నియోగింపబడిరి. వీరిలో సభకసంఖ్యాకులు కొన్ని సంకుచితముగా నేర్పాటుల సూచించిరి. రెండవకముల జిల్లామేజిస్ట్రేట్లు లుండవలయునని వీరుగోరిరి. వీరిసూచనలే ప్రజలను తృప్తిపరుపకుండగ, మైనారిటీసభ్యుల సూచన లెటుల తృప్తిగలిగింపగలవు? సబు మేజిస్ట్రేట్లును హైకోర్టు పరిపాలనమునందుంచుటకుమారుగ, మరల జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారి యధీనమునందుంచుటకే, మైనారిటీసభ్యులు తలపెట్టిరి. ఇందుమూలమున, ప్రస్తుతస్థితియందేనూత్రము మార్పు గలుగజాలదు. మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు అధికసంఖ్యాకుల సూచనల నయినను అంగీకరించుటకుమారుగ, కడుంగడవిగద్దముగు మైనారిటీ సభ్యుల సూచనలనంగీకరించి, పై సంస్కరణముపట్ల తమకుగల ఏముఖ్యము సూచించిరి. మెజారిటీసభ్యుల సూచనలు, అసంభవములనియు, ఆచరణయోగ్యములు గావనియు, అనవసరములనియు, వీరు చెలిపిరట. ఇంతలో హిందూ దేశమునకంతకును వర్తించు రీతిని తామే తగిన ఏర్పాటుల గావించెదమని, ఇండియామంత్రిగారును ఇండియా ప్రభుత్వమువారును సూచించుటచే, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నము నిలిచిపోవును. కాలరీక్షి కమిటీ రిపోర్టులోని యధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయమును మొన్నటి దినము మద్రాసు శాసనసభవారి మోడించిరి. కాని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగాని, ఇండియా మంత్రిగారుగాని ఇందుల కంగీకరింపజోరు నివిలు సర్వసంభ్యుల యధికారప్రతిష్ఠలను నిలువబెట్టుటకు బూనుకొనిన వీరు, రెండుశాఖలను పూర్తిగ విభజించుటకు బూనుకొందురా? స్వకరిచాలనము లేనపుడు, స్వల్పవిషయములలో సయితము ప్రజేచ్ఛ కొనసాగుట దర్లభమగును. న్యాయశాఖకు కార్యనిర్వాహక శాఖనుండి వేరుజేయుట కంగీకరింపని అధికారులు, స్వపరిపాలనమునందు ప్రజలకు శిక్షణ నొసగుట కొడబడుదుని దలంప వీరులేదు.

అలీసోదరులు: ప్యానుపోర్టులను నిరాకరించుట అలీసోదరులకు తుర్కీకిబోవుటకు ప్యానుపోర్టులను నిరాకరించుటచే, అధికారవర్గము తన సరకు శిల్పమును పూర్ణముగ గనుబుజుచేను. భారతీయ మహమ్మదీయుల కెల్లరకు, అలీసోదరులు నాయకులనుటనిర్వివాదాశ్చము. కిలాఫాత్ విషయమై వీరితో చర్చించుటకు, కమాల్ పాషాగారు ద్యుక్తు లయిరి. సందిగ్ధసమయమున, అలీసోదరులను తదితర రాయబారులును అంగోరాకు వెడలుటకు వీలులేకబోవుటచే, హిందూదేశాభిప్రాయమును గ్రహించుటకు కమాల్ పాషా గారి కివీలు లేక బోయెను. ప్రస్తుత సందిగ్ధస్థితికి, హైందవాభివృద్ధి బాధ్యులగుచున్నారు. ఇప్పటికయినను అలీసోదరులను పోషింపుటకు హెయిలీ గారి రంగీకరింపుట లేదు. వీరివాదము నిస్సార మనుటకు సంద్యము లేదు. కిలాఫాత్ సమస్య కేవలము మతసమస్య. ఇందు కొరకు తమసర్వస్వము సర్పణజేసిన అలీసోదరుల కన్నను రాయబారులుగ వెడలుట కర్దులగువా రుందురా? హెయిలీగారి కఠినహృదయము శాసన

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని పుజానిధి
లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాకేశ్వరరావు
చందాలు ౧౮౨౦-౧-౧
ఇది వరకు ౪౬౧౯-౪౬

సభలో జరిగిన చర్చలో మరల బయల్పడెను. ప్రజాభిప్రాయముపై వీరికెంతటి నిరసనభావము గలదో చెలిపెను. శాసనసభవారి తీర్మానము అధికారదృక్పథమును మార్పునని తలంప వీలులేదు. హెయిలీగారి ప్రసంగము హైందవ మహమ్మదీయులలో మరిత యశాంతిని గలిగించు ననుటకు సందియములేదు. మహమ్మదీయులిప్పుడు వివాద పూరితులై యున్నారు. వారివివాదమునకు తీవ్రవాగ్రహము గూడ తోడగుట సహజము. మహమ్మదీయుల కొక్క గుణపాతముమాత్రము గణుకబడినది. స్వరాజ్యమును సంపాదించునది, మతసంబంధముగు ప్రశ్నలయినను పరిష్కారము గానేరవని నిశ్చయ మగుచున్నది. స్వరాజ్యసంపాదన క్రమమత్తులై పాటుబడవలసిన బాధ్యత హిందువులకన్ననగూడ మహమ్మదీయుల నెక్కువగ గలదు. ఈసంగతిని గుర్తించి, వారు తమ ప్రధానలక్ష్యమును మరువకుండురు గాక!

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య
దక్షిణాఫ్రికాలో శ్రీమతి సరోజినీదేవి గలిగించుచున్న ప్రబోధ మత్యుత్పత్తముగ నున్నటుల చెలియుచున్నది. కాని స్థైర్యుగారు తమ మతమును మార్చుకొనలేదు. గాంధీ మహాత్ముడు స్థైర్యుగారికి పంపినసందేశమునుండు, నిజమును వచించెను. అధినివేశక జ్యములలో భారతీయులను ఏదేవిధమున బాధించుచో, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము నుడి వారు విడిపోవుట తటస్థించును. భారతీయులు విడిపోయిచో, సామ్రాజ్య మెక్కడనుండునని మహాత్ముడిగిన క్రశ్నకు శ్వేతజాతివారందరును జవ బు చెప్పవలసియున్నారు. భారతీయులను ముప్పరోగులవలె ప్రత్యేక ప్రదేశములలో ముంచగ నుంచి, పిమ్మట వారిని దేశమునుండి తరిమివైచుటకు స్థైర్యుగారు తలపెట్టిరనుటకు సందియము లేదు. కాని, కృతనిశ్చయులగు భారతీయుల ఎదుట, నీరియాటలు సాగనేరవు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్య క్షేమమును మదింపెచుచో, కాలనీలమంత్రియగు థామసుగా రింకను మీనషేషముల లెక్కపెట్టచు నూంకుండజాలరు.

వోటింగు: ప్రార్థన
మహమ్మదీయసభ్యులు స్వల్పకాలము ప్రార్థనల నలుపుటకు వెడలినపుడు, బెంగాలు శాసనసభాధ్యక్షుడుపోలీసుగ్రాంటు సవరణలను వోటుకుబెట్టెను. కొలదినిముసములలో సభ్యులు ప్రార్థనల ముగించి వచ్చెనరని చెలిపిననుగూడ వినక, అధ్యక్షుడు తన పంతమునుకొనసాగించెను. వీరిచర్చపట్ల యసమృత్తి జూపుటకుగాను స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు వోటింగులో పాల్గొనరైరి. ఈమాత్రపుసాకార్యమును అధ్యక్షుడు వటింపజాలడా? వోటింగు సమయమునకు హాజరు

లేనివారు శాసనసభ్యు లొక్కరుమాత్రమే గారు. ముత్రియగు ఫజలుల్ హక్కుగారుగూడ : నిట్టి నేరమునే యొనర్చిరి. అధికారుల సంకుచితదృక్పథము శకు, సభాధ్యక్షునిచర్యయే నిదర్శనము. ఒకతణి మోపికబట్టిన వ్యవహారమంతయు సవ్యముగ నడిచెడిది. అధ్యక్షులు సామాన్యవివేకముచుగూడ విడనాడుటచే, విషమస్థితి జనించుచున్నది. శాసనసభా నియమములు సభ్యులకొరకు బుట్టెను గాని, నియమములకొరకు సభ్యులు దయింపలేదని, అధ్యక్షులు గ్రహింపజాలక బోయిరి!

కపర్డిగాకీ ఆశీర్వాదము
ఆర్థికచట్టమును శ్రీనివాసశాస్త్రిగారే గాక, ఒకానొకప్పుడు సుప్రసిద్ధ జాతీయవాదిగ నుండిన కపర్డిగాకు గూడ ఆశీర్వదించి యుండిరి. తాము బ్రాహ్మణులగుటచే, మనఃస్ఫూర్తిగ నాశీర్వదించెదమని, కపర్డిగారు స్టేటుకొన్నిసభలో వాక్రచ్చిరి. ఇద్దరు బ్రాహ్మణోత్తము లీతీరున ఆర్థికచట్టము నాశీర్వదించగ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి కొరత యేముండును? పాపము వీరితప్పురు కష్టపడి సామాజ్యశాసనసభవారు చెచ్చిపెట్టిన దుర్దశను తొలగింపగలిగిరి. వీరికి ప్రభుత్వాధికారులు సర్వదా కృతజ్ఞులై యుండగలరు. కపర్డిగారిలో గలిగిన విచిత్రముగు మార్పునకు, కాలమహిమ దప్ప వేరొక కారణము గనుపింపదు.

లాలా లజపతి రాయగారు

లాహోరులో సన్మానపత్రము
నిన్న (25 వ తేది) సాయంత్రము లాహోరులో ఆత్మకృత్యాభివాద లాలా లజపతిరాయగారికి సన్మాన పత్రమును సమర్పించి. "స్వరాజ్య సభ వారు నిన్ను బాతుధర్మమును గూర్చి ప్రకటించినందుగా కనిపెడి. మనదేశమున హిందూమతమునకు ఆస్పృశ్యత తీసికొనుచు గావచ్చుది. ఈ కళంకము తొలగించుట హిందువుల ముఖ్యకర్తవ్యము. భారత హిందూ మహాసభ కరిందులకు పూనుకొని దీక్షగా తని జేయవలసి. ఇది చాల సమంజసము." అని లజపతి రాయగారి నుడివిరి. ఆ సభకు లాలా హిందూరాజు గారిధ్యక్షత వహించిరి, లాలా లజపతిరాయగారి పురు ఆశోక్కుమార్ కాంగ్రెస్ కేసునకు కలుగువాడ. వారి కతిరకాలమునే గంభీరవాదాగ్రహము కలుగుగాక అని సాదరవాడు నుడివిరి. (ఆ. ప్రె)

గుంటూరు భీమామోసము కేసు

మొగ్గురికి కఠినశిక్షలు వేయబడెను
ఆసియా కమర్సులు యిప్పురెన్ను మోసము కేసులో యీనెల 24 వ తేదీని గుంటూరుజిల్లా సెషన్సుజడ్జి గుంటూరులో తీర్పుచెప్పెను. భీమా కింవెనీ ఏశెంబుగానుండిన జే. కే. రాజారావుగారికి ఐదేండ్లును, బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతంగారికి మూడేండ్లును, డాక్టరు బి. రాకేశ్వరరావుగారికి మూడేండ్లును కఠినశిక్షలు వేయబడెను.
(గుంటూరు స్వకీయవిలేఖరి)

నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.
దొరస్వామయ్యంగారు — పత్తాభిరమి.
జి. శ్రీమచంద్రయ్య — అమలి.

[illegible]

పన్నుల చట్టము

స్టేటు కౌన్సిలునం దామోదించబడుట

సమావేశము మేనెల 27 వరకు ఆపియుంచబడెను

ధీల్లీ, మార్చి 25:—ఈదినమున పన్నుల చట్టము స్టేటు కౌన్సిలునందు తుదిపర్యాయ మంగీకరింపబడెను. కే. వి. రంగ స్వామిఅయ్యంగారి రాజ్యరూపాయల చట్టమును ప్రతిఘటించిరి. తిరిగి స్టేటు కౌన్సిలు మేనెల 27 వ తేదీన సమావేశమగును.

సవరణల నొనర్చిన గలుగు ఫలితములు

సభవారియెదుట నున్న బిల్లు రాజ్యపరిశిధిచే శిఫార్సు చేయబడినదగుటచే, సభ్యులైన నను బిల్లునకు సవరణ నుపపాదించి సభవారిచే సంగీకరింపజేయవచ్చునాయనియు, అట్లుగవో గలుగుఫలితములను వెలుపలయు ననియు, రజాఅలీగారు అభ్యుత్పాదించిరి.

అభ్యుత్పాదన తననిర్ణయమును వెలుపుచు, సభవారు సవరణల నుపపాదించి ఆమోదించవచ్చుననియు, కాని గవర్నరుజనరలు తన ప్రత్యేకాధికారము నుపయోగించినయెడల నానవరణలకు నిలువ యుండవలయును, కాని, రాజప్రతినిధి తన ఇష్టమునూ నీశిఫార్సుచేసిన బిల్లు నుపసంహరించుకొని, స్టేటు కౌన్సిలువారి సవరణను జేర్చి మరియొక బిల్లు నుపపాదించవచ్చు ననియు, సవరణల నుపపాదించు సభికారము నిరుపయోగముగావలయును, సాధారణపుబిల్లునందర్భమున స్టేట్, శిఫార్సుచేయబడిన బిల్లు సందర్భమునగూడ నట్లే ప్రవర్తించవచ్చు ననియు నుడివెను.

నిన్నటి దినమున మొదటి మూడు క్లాజులును చర్చించి అంగీకరింపబడెను. ఈదినమున మిగిలిన 'షెడ్యూలులపై' నెక్కువ చర్చ లేకుండగనే అంగీకరింపబడెను. తరువాత మెక్వార్టర్సుగారు, సభవారు బిల్లు నామోదించవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

ఈ సందర్భమున రజా అలీగారు ధీర్ఘముగ నలుబది నిమిషములవరకు సుపర్యసించుచు, భారతకానసభలో స్వరాజ్య సభ్యులవలంబించిన చర్య గొప్పతీర్పుద మనియు, భారతదేశ రాజకీయాభివృద్ధికి భంగము గలిగించుటకు ద్వేషింపబడె ననియు, నుడివెను. పరిస్థితు లతిశోచనముగనున్న సమయమున నిట్లుచేయుటకు ఖండించిరి. అతివియరు ప్రభుని యుపన్యాసము సానుభూతిపూరితముగ నున్నను, ప్రజలందరినీ ఇంకను అధికముగ నున్నదనియు నుడువుచు, సర్. అలెగ్జాండరు మడిమనగారు దేశయాంగసభ్యులకు వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకును గల సంబంధము లభివృద్ధియగు నని యెంచుచున్నా మని నుడివెను.

బొంబయి అధికారసభ్యుడగు మార్టినుగారు, మొట్టమొదట నిర్ణయము నిష్ఫలమయ్యెననియు, దీనిని సంస్కరించి కేంద్ర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల సంబంధముల నభివృద్ధి యొనర్చవలెనని కోరిరి.

స్వరాజ్య పక్షమునా రాగవశేషమై యున్న సమయమున పన్నుల చట్టమును ప్రోత్సహించు విషయమున సర్ ఆర్థరు వ్రూముగారు, రజాఅలీగారిలో నేకీభవించిరి.

కపర్డిగా ఉపన్యసించుచు, బిల్లునకు మంగళవాచకమును జనువలసిన సమయము వచ్చినదనియు, దాను ప్రామాణ్యుడనగుటచే ముఖ్యాధికారియగు నొకసమయమున నియు, స్టేటు కౌన్సిలువారు బిల్లును అంగీకరించి, భారతకానసభను సభ్యులకు స్వంతచర్యచేత దమపై వెచ్చుకొనిన అపహాస్యమునుండి తప్పించుటచే ననియు నుడివెరి.

నవాబు సర్. జుల్ఫికరు అలీఖాన్ గారు, ఉపప్రసన్నునరు 1-4-0 కు తగ్గించినందులకు ప్రభుత్వమువారిని అభినందించిరి.

చర్చను ముగింపవలసినదని మెక్వార్టర్సుగారు పపాదించి పగా సంగీకరింపబడెను. తరువాత బిల్లును వోటునకుబెట్టగా ఎట్టిసవరణయు లేకడే సభవారిచే సంగీకరింపబడెను. కే. వి. రంగస్వామిఅయ్యంగారి రాజ్యరూపాయల చట్టమును ప్రతిఘటించిరి.

ఇతర కార్యక్రమము

పన్నుల బిల్లు అంగీకరింపబడినతరువాత, తరువాతి కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. భారతకానసభవారిచే సంగీకరింపబడిన 1922 సం. ఆదాయపుతత్తు కాసమునకు సహజబిల్లును మెక్వార్టర్సుగారు రుపపాదించిరి. కంపెనీగాని, ఫరముగానీ, హిందూ అవిభక్తములనుగూడ కానిసంఘముల ఆదాయముపై పన్ను విధించుట కిట్లు ఉద్దేశించబడెను. ఈ బిల్లును మెక్వార్టర్సుగారు, ప్రోత్సహించిరి. కంపెనీల ప్రాతినిధ్యమునుగూడ

జీవితమునందు కళయొక్క స్థానము

కజిన్ పండితునిఉపన్యాసము (స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ 25:—22వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు చిత్రకళాప్రదర్శనమందిర ఆవరణలో విద్యార్థులకు లును, పండితులకు ఉద్యోగులకు అనుద్యోగులకుగల మహాసభ ఆంధ్రచిత్రకళాసంఘ యాజమాన్యమున జరుపబడెను. ఒక గంటకాలము సభ్యులచూడనుములు రంజిల్లునటుల అంగమున "జీవితమునందు కళయొక్క స్థానము" అను విషయమును గురించి విద్వాంసుడైన డాక్టరు జె. హెచ్. కజిన్ గారు (చెన్నపురి) మహాసభ్యులమును గావించిరి. అందు ముఖ్యమైన విషయము లిరుటఁ జూపుచువచ్చెను.

కళయననేమి? ఈ ప్రశ్న చాలకాలమునుండి ఆడుగ బడుచున్నదియు, ఇప్పుడు సవీనముగా కనుబడుచున్నదియు నై యొప్పుచున్నది. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానము సామాన్య వ్యాస భౌతిక జ్ఞానమునకు తెలియబడేటట్లు కన్పించుచున్నది. కాని చిత్రకళ యొక్క వేదాంతములను వచ్చేటట్లు కన్పించదు. ఈ కిరణ నూనెదబ్బాచూడండి. ఇది ఉపయోగకరమైన వస్తువే కాని యిది కళాసంతృప్తియొక్క అవయవము చెప్పలేదు. ఈ చెంబుచూడండి. ఇదియును ఉపయోగకరమైనదే. దబ్బా ఉపయోగించునట్లే యిదియును ఉపయోగించును. కాని చెంబు యొక్క ఆకారమునందు ఒకవిధమైన అందము తీసికొనిరాబడెను. ఏదైనను పోసికొనుటకు చేయబడిన వస్తువేనాని దాని యొక్క యుపయోగము ఉన్నది చెందియున్నది. లాతాల్ లిక ఉపయోగమునకంటె ఎక్కువ అర్థమును మనస్సునకు స్ఫురింపజేయుచున్నది. ఈ చిన్నకూకా చూడండి. ఇది మింగళి తో చేయబడిన అందముగా చిత్రలేఖనము చేయబడెను. ఇది యును వైవస్థుల యుపయోగమే కాని పాశ్చాత్యదృష్టి కింపగు నట్లు చిత్రించబడెను. వట్టిగడ్డలన్నీగది ఒక కైదుకొట్టలాగున నందును. కాని గొడలమీద నొకబొమ్మగా, ఒకవిధమైన రంగము(క్రెస్టా) గాని అతేతనమగు నాగొడలమీద వేసబడి యుండియెడల అగోడల మహాప్రపంచమును కన్నులకు కట్టి నట్లు చూపించును. ఈవిధముగా పదార్థములోడి కళలు (ప్లాస్టిక్ ఆర్ట్స్) బాహ్యభావములకంటె జీవకళను స్ఫురింప జేయుచు జీవితోద్దేశమును సఫలముచేయుటకు తోడ్పడెను. చిత్రలేఖనముల సమపరిమాణములను తెలియజేయు లేఖనములు మొదలై: వి (రిమిట్ ఆర్ట్స్) యీ కార్యమును నెఱవేర్చుటయే గాక యింకను యెక్కువ ప్రయోజనముగా నున్నది. భవ్యనియం దును వాక్కునందును కలిగే వైచిత్ర్యములను ముద్రకభావమును వృద్ధిపరచి కత్తిని పుట్టించును. సామాన్య నిత్యజీవితములో వినిపించెడి గందరగోళముగనుండు నిష్ఫలతలములకు నుండు భవ్యుల నుండి సరియైనయెన్నిక అనునది కళవలన కలిగి మనుగడము

పన్ను విధింపవచ్చునా? అట్లుగవో నెంతవిధింపవచ్చునను విషయమును ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ చర్చించెదరని తెలిపిరి.

సర్. జె. ప్రసాద సర్వాధికారిగారు మెక్వార్టర్సుగారి సంగిన వాదనమునకు ప్రభుత్వమువారికి కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. సవరణలు లేకడే బిల్లు అంగీకరింపబడెను.

సర్. మర్టిన్ ముగ్ గారిని ప్రశంసించుట

సభ మేనెల 27 వ తేదీ వరకు నిలిపివేయబడినని ప్రకటించుటకు పూర్వము, సర్. అలెగ్జాండరు మడిమనగారు తాను ఆ ధ్యక్షుడు గ. ను స్పంతకాలమునం దంతను, సభ్యులు అధ్యక్షాస్థానమునకు జూపిన గౌరవమునకును విషయమునకును కృతజ్ఞతను తెలిపెను. అధికారసభ్యులు అందు ముఖ్యముగా గ్రహము, పెరిరాగార్లు తమ విధులను నిర్వర్తించుట యందు కనబరచిన కాశక్యమును ప్రశంసించిరి. సంస్కరణల కాసనసభకు దాను మొదటియధ్యక్షుడుగనుండుట కవకాశము కొనిగియుండుట చాలసంతోషమును తెలిపెను.

సభ్యులతోను సర్. మహాత్ముడు మ. కేశగారు, సర్. అలెగ్జాండరుగారు సభాకార్యక్రమము సందర్భమున గనుపరచిన మర్యాదకును, విమర్శతోపాతస్వభావమునకును కృతజ్ఞతను తెలిపెను. "మీరు నూతనముగ ప్రవేశింపనున్న కార్యనిర్వహణము నందు విజయు లగుదురు గాక" యని మహాపూర్వముగ వాసించుచున్నా మని మ. కేశగారు నుడివెరి.

తరువాత సభ్యులకు సభనుండి వెడలుటకు పూర్వము, ప్రతిసభ్యునిలోను కరస్పర్సు నొనర్చెను. (అ. మె.)

బహుదేరుచున్నది. అట్టిస్పష్టియనగా, స్టేట్ చెప్పినట్లు, గాన పద్ధతిలో నెట్టి, మార్పు కల్గినను రాజ్యము తలక్రిందు లగునన్నంత క్రితవంతమైనది. అవిధముగనే యంతకంటె నెక్కువగా నాటకము ఉపచరించినది. కాబట్టి, కళ స్వేచ్ఛయును, కత్తియు, యిచ్చును. అందమువలన జాతీయజీవనంబునందు కళ ముఖ్యస్థానములకరింపవలయును.

ఇది ప్రత్యక్షముగ కనుబడునంగతి. కాని కళయొక్క వేదాంతము, ఈవిషయమును వీరితని భవపరుచుటలేదు పిమ్మట యూరోపు చైత్యాలలోను కళావేదాంతచరిత్రను క్రీ. పూ. 500 సం. నుండి నేటివరకు ఉపన్యాసకుడు క్లుప్తముగా దృష్టాంతపరచి జ్ఞానేంద్రియభావమున వివిధపరిణామములలో పముల తెలియపరచెను స్వాభావికమును కళాస్థానమున చాల వరకు సంతృప్తికరముగ చూపించినది 18 వ శతాబ్దములో జర్మన్ కళాపద్ధతి. అప్పుడు హిందూభావములో వారి కళ అనుసరించి యుండెడిది.

కళనుగురించినటు ఎంత అందముగా నున్నదియు దానిని గురించినటు హిందవభావము, విజ్ఞాన దోహదవలన చెప్పనట్టిదాదు "అందమైన బాధాధములందు నే అందము" అని శ్రీకృష్ణభగవానుడు భగవద్గీతలో బోధించినట్లు భగవంతుని సృష్టిలో అందము నిత్యమైయున్నట్లు హిందవభావ మంగీకరించుచున్నది. సృష్టి యందును కళయందును స్వకీయముగా అందమున్నట్లు హిందవ విజ్ఞానమునందు పరివేషించియున్నది. హిందవభాషిప్రాయమును బట్టి జీవనములో ప్రత్యేకస్థానము కళకులేదు. జీవనము, కళ, ఈ రెండును సృష్టికర్తయొక్క పరస్పర సంబంధ కార్యములై యుండుటచేత జీవనమును కళయను పర్యాపకములగుచున్నవి. ప్రాణములేనికళ నిజముగా కళకాదు. కావున హిందవభాషిప్రా యమునుబట్టి ప్రమానవుడును కళావంతుడు అయి యుండవలెను. అనగా అనుభవకర్తయైనను సృష్టించువాడైనను లేక రెండుసామర్థ్యములు కలవాడైనను కావలయును.

ఈ విధముగా నేడు భారతదేశమునున్నదని చెప్పకొనుటకు వీలులేదు. కళలలో ప్రతికాఖ్యుండును సాంప్రదాయ ప్రోత్సాహభావము నశించుటవలననే తే నేమి, విదేశీయుల జోక్యము కలుగజేసికొనుటవలన నైతే నేమి, పాడైపోయినది.

భారతీయులలో అధికసంఖ్యాకుల జీవితములు గృహములు కళావంతులయై యున్నట్లు చెప్పబడుటలేదు. కాని సృష్టి స్వాభావికముతో కలిసియుండుటచేత, ఉష్ణదేశముగుటచేత చక్కని బహిరంగ వాతావరణములో నుండుటచేత అసహ్యకరము కళంకము వీరికి తప్పినది. ఎవరైతే కళయొక్క నేపథ్య అను భవింపగల్గిరో వారు విదేశీయశిల్పము, అలంకారము యిట్టివాని దృష్టినితలను అనుకరింపసాగిరి. సంగీతమును నాటకమును అను మానాస్పదమగు చేతులలోనికి పోనిచ్చిరి. ప్రాచీనమహాత్ము ప్రకారము భారతదేశమునకే ప్రపంచజాతులలో ప్రధానస్థానము గలదని తలచుచున్నట్లుయితే యిందరియును మార్పు పొందవలెను.

భారతదేశములో వరల కళయొక్క ఔన్నత్యమురావలెనంటే, పాఠశాలలందు భారతపద్ధతులనుసరించి, డ్రాయింగు పెయింటింగు (చిత్రలేఖనము) నేర్పబడవలెను. ఇరు పిల్లలకు పెద్దల ప్రోత్సాహమును సహాయమును ఉండవలెను. పెద్దలు యిప్పుడు జరుగుచున్న ప్రదర్శనమువంటి వోట్ల మంచి హైందవ చిత్రలేఖనపటమును కొని వీనికి తిరుగు పునర్ముద్రితములు వచ్చునట్లు చూడవలెను. ఒక అందమైన పటమును గోడను ప్రేలాడదీసి దానిని ఒకమాసము అనుభవించు చుండిట్లుయితే కళయందు ఆభిరుచి ఎంతయో ఆప్రయత్నముగ గలుగును. భాగ్యవంతులు తమ భవనములందు కనీసము ఒక గదియైనను సంపూర్ణమైన హైందవపద్ధతిని అలంకరించి అప్పుడప్పుడు ప్రేక్షకులను రావించుచుండవలెను. వారివారి గ్రామములందు కళాశాలలు స్థాపించి బొమ్మలు పటములు కళానిర్మితమైన వస్తువులు, కళనగుంచి గ్రంథములు. నెట్టి అప్పుడప్పుడు ఎన్నికయైన నాటక ప్రదర్శనములు సంగీత ప్రదర్శనములు చేయించుచుండవలెను. మహాత్మ్యమును అనబడెడు ఉద్యమము వ్యాపింపజేయవలెను. అనగా అన్ని దేశములందలి మహాపురుషులు శ్రీలు పటములతోను ముఖ్యముగా భారతదేశమునకు చెందినవానితోను ఒక గృహములకరించుటయు, మహాపురుషులు జీవితములను జూపు భండారమును అందు ఏర్పాటుచేయుట. దేశపరిపాలనమునందు ప్రత్యేకముగ కళల నిమిత్తమై ఒకమంత్రి యుండేటట్లు ప్రజాభిప్రాయము తెలియబరచవలెను. ఈవిధములగను యితరపద్ధతులుగను, జీవనములో కళలు ఉచితస్థానమును పొందగలవు.

మా పురపాలక సంఘము పుట్టింది మొదట ఇట్టి గౌరవము యే హ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలరుకున్నా ఇప్పటివరకు జరుగలేదు. మహాత్మా గాంధీగారి యుద్ధయుగము తో ద్వేడి, ఇట్టి నుపేరును, గాంధీరంగముగా వహించామంటే కాంసిలరులో యీ రాడి, మార్పుచేయటకు తీర్మానము ప్యాసుచేయించి: జేతభక్తుని తన గౌరవము చేసేరని అధిక సంఖ్యాకుల యభిప్రాయము అయియున్నది. కాకినాడ పురపాలక సంఘమందు క్రొత్త కమిషనరీ భవనమును నిర్మి,

భారతదేశం, విశాఖపట్నం, రెవెన్యూ,

అమృత తాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

నవలలు **సరస్వతీ గ్రంథమండలి** **నవలలు**
రాజమహేంద్రవరము

ప్రకాశకుడు: అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి సంపాదకుడు: తల్లానెట్టి ల శివశంకరశాస్త్రి

ఇందు విశేషముగా మనోహర కథాకల్పితంబులును, భావపూరితంబులును నవనగధరేఖలంబులు నగు చారిత్రిక—సాంఘిక—సాంసారిక—అపరాధపరిశోధక—నవలలు, ముచ్చటైన బొమ్మలతో ముద్దలంబులు కాల్గి కోడెలతో డెమ్మి నైజాన రమారమి 200 పుటలతో రెండుమాసముల కొక్కటిగ మొదలుపెట్టెను. మొదట ప్రతిగ్రంథమును పోస్టేజిగాక రు ౧-౧-౦ మెరుక జండాదారులకుఁ బంపుచుండుము. చందాదారుగ జేరవారు ప్రవేశమును ముందుగ నాలుగణాలు చెల్లించవలెను.

అంగభాషానవలరచయితలలో సగ్రగణ్యుడగు శుభ్రసిద్ధరెయ్యవాల్కు కవివర్యునిచే రచియింపబడినదియు నాంధ్ర ప్రతికా సహాయసంపాదకు లగు శ్రీ వెదురుమూడి శేషగిరిరావుగారిచే వృద్ధయాశ్రమముగా వృద్ధులకుఁ జేరిని నాంధ్రీక రింపబడినదియు, నీమండలినుండి పదునైదవగ్రంథముగ మొదలుపెట్టినదియు నగు 'ఫాస్టు' అను నత్యద్భుత సంఘటనలచే నలరారు 3౫౦ పుటలగుల మొదటిభాగము-కాల్గికోడెలంబులు నవలరాజము సిద్ధమగుచున్నది. పోస్టభివృత్తుల గాక చందాదారులకు రు ౧-౦-౦ ఇతరులకు రు ౧-౫-౦ అభాగిని అను సాంఘికనవల అనుబంధగ్రంథముగ మొదలుపెట్టెను. పోస్టేజిగాక చందాదారులకు రు ౦-౫-౦ ఇతరులకు రు ౦-౧౨-౦.

లోకామయహార కస్తూరిమూత్రము

ఈ అమూల్యమైన మూత్రము మొదటిరంగ కస్తూరి, మంగళపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతినిజానాకులగు కవచ మూలికలు చేర్చి రియూగానయబడినది. అత్యవకరమగు ఏకస్తుప్తకాని యిందులో చేరుటలేదు. వశిష్టము, బాలా రు, బాలికలు, యశ్వనులు రక్షణము, మనలివారు ప్రతియొక్కరు దీనిని సాధారణకొఱము లన్నిటిని అను సాధనముతో వాడతగినది. విడ్డూరు, బాలింతలకు ఇది సులభమంటిది. వేసకుల బాధలు భగ్నము అగుచున్నది. 250-300 మూత్రములగులబడి 1 కి 0-4-0, 6 బుడ్డురు 1-4-0 పోస్టుభివృత్తు. ఈ దిగున గణపబడిన ఔషధ ములు అది ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చునట్లు తెలుపబడినవి అందుకు యెలాటి సంచేనామేలేదు. తప్పుక వాడి చూడుడు.

సారస్వతాసవం:—రక్తకృద్ధి, బుద్ధివసాది, భావకక్షిణి హెచ్చించును. బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.

బాలసుఖోదయ:—విన్నపిల్లలకు బలమిచ్చు దివ్యమృతము. శిశుగానండును. గుణ మభ్యుదయము. 0-12-0.

భావనబీరక రసాయనం:—పీఠసంబంధమైన క్యామరూ, వాంతులు, అజీర్తి కటాపంధిలెపోవును. రు 1-0-0.

వాతగజకేసరి లేహ్యము:—సర్వవాతములతో అకలి మడగంబుల మలబద్ధము మొదలగునా-కి పెట్టినది బిక్షును. రు 2.

మా ఔషధముల గుణము ఒకసారి కొనినవారికే లెలియును. ఒకసంఖా మాత్రమే కొనిన పిదప ఎన్నడును మార్గము కొనవలసి మాద్యధనమృతము. సాశేపు వెంకటాచలపండితులు, నైద్యబాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు, శ్రీ పీఠాధిపతివైద్యులు, మొనూరు.

రోజుకు రూ 3 లను
అనుధనము లే: నీ మీకు తీరికయున్నప్పుడు మీ గృహమునందు 6 లేక 8 గంటలకాలము పనిచేసిన సంపాదించుదురు.
గాన మీ విరామ కాలమునందు మా

దర్బార్ ఆటో నిట్టరును
ఉపయోగించి లాభమును పొందుదు.
మీరు సొమ్మును పెట్టుబడి పెట్టిన తలెమ పను లన్నియు మేమే నేర్పెదము.

దీనిని ఉపయోగించిన వా కొకరు యిట్లు వాయు చున్నారు.
గెస్ట్ హౌస్ అందు కో, కలకత్తా.

నేను మీ కద్దరుండి దర్బార్ నిట్టరును తెప్పించి రెండు నెలలైనది. వా గృహాభ్యుదయము లన్నియు నెర వేర్చుకొని కోటాకు 9 జరిమానా మేజోళ్ళకు తయారు చేయబడు. నేను మేమీ న తెప్పించుకొనినందున మిక్కిలి సంతోషించెదను. బాలలీకాను, గోపాల్ గంత్ రిస్యూరు.

గెస్ట్ హౌస్ అందు కో, 40-వ డిపార్టుమెంటు 8, కన్స్టాబుల్ బిల్డింగ్ కైపు బీధి, కలకత్తా.

అయ్యో, "కోటాకు రూ 3 లను గడించు" మార్గమును తెలుపు మీ ప్రాప్త్యైక్యము నంతును. తపాలభివృత్తుల నిమిత్తమై యందు రు ౦౦ బడి 1 అదా ప్రాపును పంపి యున్నాను. పూర్తి చేయ భూరి నిలాసము

కేసరి-రత్న త్రయము.

లోధ

గర్భాశయ రోగనివారిణి.

శ్రీలకు గలుగు ఋతుశూల, బహిష్టి నిలుచుట, ఆకాలబహిష్టి, మెల బాస్తి తక్కువ లగుట అస్తి స్రావము, కుసుమ రోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, కాళ్ళు, చేతులు మంట గర్భవాతము, కడుపులోబల్లలు, నిక్తా క, మొదలగువ్యాధులకు కుదుర్చును.
పెద్దబుడ్డి రు 2-0-0 చిన్నది రు 1-10-0

అమృత

రక్త శుద్ధిద్రావకము

ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్ల నొప్పులు, సోమరితనము, మేవాన్రణములు, ముఖసంకట ములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట, నిక్తాక, చర్మ వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని ముఖమునకు లేజన్పు నిచ్చును.
పెద్దబుడ్డి రు 2-0-0 చిన్నది రు 1-10-0

అర్క

సర్వ జ్వర నివారిణి

6 ఔ బుడ్డి రు.	2-8-0
3 ఔ బుడ్డి రు.	1-8-0
1 ఔ బుడ్డి రు.	0-8-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాస్త్రం, పోలీసు కమిషనరు కోడ్డు. ఎగ్మోరు మదరాసు. ఈ మందులు అన్ని సాపులలో దొరుకును.

వెండికి బంగారు బహుమానము

లాటరీ లేకున్న-అదృష్టమునకు మార్గము లేదు

మోసము లేదు
ఏదైన రాకపోవుటలేదు

వగటి వెలుగునలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయను ఖచ్చితమే 82 ఆకంకనగనా మూలము కొనుగు. బలహీను, అజీర్ణు, మానస కారీ సంబంధమైన వ్యాధులన్నియు పలూపచలై పోవును. దానిని ఉపయోగించవ వారు "దానియొక్క విజయ బంగారమునకు" కనుమరుగి తెలుపుచున్నారు.

పూర్తి కాకలాకునకు ప్రాయము.

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధశాల, 26 బ్రాడ్వే మద్రాసు.